

ŠTAJERSKI GOSPODAR

ERSCHEINT JEDEN SAMSTAG

Schriftleitung u. Verlag: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 - Bezugspreis: jährlich RM 4,00, halbjährlich RM 2,40, vierteljährlich RM 1,20

I. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 6. Dezember 1941

Nr. 37

Globok prodor v obrambni obroč

Vsi boljševiški protinapadi na srednjem in severnem delu Vzhodne fronte odbiti - Boljševiki so doživeli v protinapadih v kotlini reke Donec strahovite izgube - Premoč nemške vojske se izkazuje na vseh odsekih fronte

Moskve

Tudi v preteklem tednu so bile napadalne operacije nemške vojske na vzhodni fronti izredno živahne. Že pretekli četrtek so dosegle nemške čete na srednjem in severnem delu fronte znatni napredek. Tako so bili sovjetski napadi v bližini Rostova in severno od imenovanega mesta odbiti spričo težkih izgub sovražnika. Vsi poskusi pri Leningradu obkoljenega sovražnika, prodrati nemško-finski obroč, so se izjalovili.

Kakor je razvidno iz poročila z dne 28. novembra, so nemške čete odbile pri Rostovu kakor tudi v kotlini reke Donec močne protinapade boljševikov, ki so te napade pripravili ter podprli z letalci in tanki.

V srednjem delu vzhodne fronte so bile koncem prejšnjega tedna predrte močne sovražne postojanke. Medtem je težka artilerija suhozemne vojske z uspehom obstreljevala ladje pred Leningradom.

Nemško letalstvo je nadaljevalo tudi koncem preteklega tedna uničevanje sovražnih železniških prog na vsej fronti. Sovražnik je izgubil veliko število lokomotiv in vagonov. Odredi bojnega letalstva so podnevu in ponoči bombardirali Moskvo in Leningrad.

Po poročilu, ki ga je izdalo vrhovno poveljstvo nemške vojske preteklo nedeljo, so nemške čete pri Rostovu in v loku reke Donec skupno z letalstvom prizadejale sovražnikom ob njegovih opetovanih velenapadih težke izgube. V prostoru Moskve so pridobili napadi nemške infanterije in oklopnih odredov na terenu. Pri Leningradu je bil neki poskus izpada boljševikov kljub podpori tankov zavrnjen. Na skrajnem severu so bojni letalci nadaljevali rušenje važnih naprav murmanske železnice. Uspešni letalski napadi so se koncentrirali na vzletišča in železniške naprave v južnem in srednjem sektorju fronte. Tudi v nedeljo so deževale na Leningrad in Moskvo nemške bombe.

V prostoru okrog Rostova je sovražnik nadaljeval v nedeljo svoje protinapade brezobzirno ter ni štedil ljudstva in materijala. Tudi tokrat so se njegovi napadi zrušili v nemškem ognju.

V prostoru Moskve se nahajajo infanterijski in oklopní odredi sredi napadalnih operacij v nadaljnem prodiranju proti glavnemu mestu Sovjetije.

Tudi pred Leningradom je poskušal sovražnik razbiti jekleni nemški obroč. Nemške čete so odbile jačji sovjetski napad na zaledeneli Nevi, pri čemer je imel sovražnik zelo velike krvave izgube. Nemci so zajeli številne boljševiške vojske ter uničili 30 tankov, med njimi šest najtežjih.

Nemško letalstvo je na srednjem in severnem odseku fronte z uspehom bombardiralo komunikacije Sovjetov. Vzhodno od Volhova so padale nem-

ške bombe na zbirališča črt in na materijalna skladišča. V vodovju okrog trdnjave Kronstadt so bojna letala popopila nekega ledolomca. Letalski napadi so se koncentrirali nadalje proti Moskvi in Leningradu.

Borbe v prostoru okrog Rostova še niso končane. V prostoru okrog Moskve so vdrle nemške čete na nadaljnih odsekih globoko v sovražni obrambni sistem. Pred Leningradom je pripravila boljševiška artilerija z močnim ognjem nekaj poizkusov za izpad, vendar so bili vsi ti poizkusi odbiti.

Letalci so bombardirali neko tovarno letal pri Ribinsku ob Volgi, obenem so motili transportna gibanja na ledu Ladoškega jezera in so nadaljevali rušenje železniških zvez vzhodno od Tihvina.

Bojna letala so bombardirala v noči na 2. t. m. Leningrad ter razna sovjetska oporišča na severnem odseku fronte.

Iz poročila z dne 3. t. m. izhaja, da so nemški infanterijski in tankovski odredi, podprti od strani bojnih letalcev in strmoglavcev, zavzeli kljub žilavemu odporu in lokalnim protisunkom sovražnika nadaljnega terena. Pri teh borbah je bilo uničenih dne 2. decembra 20 sovražnih tankov.

Churchill upa na leto 1943

Stalin je poslal lordu Beaverbrookku brzojavko. V tej brzojavki zahteva rdeči diktator po švedskih vesteh »kolikor mogoče veliko število tankov in letal tipa »Hurricane«. Omenjeno brzojavko je prečital lord Beaverbrook na sestanku zastopnikov mehaniških tvornic v Glasgowu. V svoji brzojavki se Stalin hinjeno zahvaljuje za »dosedanje angleške materijalne dobave«, ki »so že v borbi«. Poročila poveljnikov tankovskih odredov so baje

(Karte Scherl Bilderdienst)

Das eingeschlossene Sewastopol. Der letzte Stützpunkt der Bolschewisten auf der Halbinsel Krim ist die Festung Sewastopol, die unter dem ständigen Feuer deutscher Truppen liegt und als Kriegshafen völlig ausgefallen ist.

PK. Aufnahme: Kriegsbericht Koll. (Wb.)

Roß und Wagen versinken im Schlamm. Doch beide werden wieder flott und setzen ihren Marsch fort

Zakon nemškega zmagovanja

V zadnjem času je nemški in z njim svetovni tisk zabeležil kar tri velike govore nemških državnikov. Za Führerjem sta govorila zunanji minister v. Ribbentrop in minister dr. Goebbels. Vse tri govore je prešinjala zavest, da je nemški narod v tej mu vsiljeni vojni na višku svoje zmagoovitosti in da je ni sile, ki bi mu mogla iztrgati zmage iz rok. Globoke so bile misli, ki jih je izrekel Führer svojim starim borcem, dalekoviden je bil govor, ki ga je imel zunanji minister v. Ribbentrop pred državniki Nove

»ugodna«, dočim sovjetski letalci baje zelo »čislajo« letala tipa »Hurricane«. Če se pomisli, da Angleži tolikanj hvalisajo svoj vojni material, je sovjetska pohvala nekam čudno prisiljena.

Kakor poroča angleška agencija Reuter, je lord Beaverbrook pristavil, da bo treba za angleške vojne potrebe in tudi z ozirom na Sovjetijo še več producirati kakor doslej. Lord je namreč dejal: »V dvanajstih mesecih — to je od julija 1942 do julija 1943 — hočemo imeti 30.000 tankov. Stalin mi je izjavil v Kremlju, da imajo Nemci 30.000 tankov. Ako hočemo dospeti nemško produkcijo tankov, moramo zelo hiteti.« Kakor je razvidno iz teh besedi, je potegnjena častihlepju lorda Beaverbrooka zelo močna meja, saj ugotavlja sam, da more angleška produkcija doseči nemško produkcijo ob največjem napenjanju vseh sil šele komaj v juliju 1. 1943.

Evrope in pred diplomacijo glavnega mesta Berlin. Prav tako oster in plameneč je bil govor, ki ga je izrekel minister dr. Goebbels v avli berlinske univerze.

Iz vseh treh govorov se je mogočno zrcalila zakonitost nemškega vojskovanja in zmagovanja. Führer ni nikdar pretiral, ko je opetovano ugotovil, da ima nemški narod najsijajnejše vodstvo in najboljšo vojsko na svetu. Vse dosedanje zmage pa je nemški narod zamogel beležiti samo radi tega, ker je zmagala Führerjeva zamisel o edinstvenem in smotrenem sodelovanju državne vlade, vojske in celokupnega naroda. Nemški narod je zmagoval in bo zmagoval radi tega, ker je v njem samem zmagal duh totalitarne vojne. Fronta in domovina sta danes v Nemčiji zlita v nerazrušljivo celoto. Vojake na fronti podžiga zavest, da je doma vse v redu, da si nikdo ne kopiči na račun civilnega prebivalstva dobičkarških milijonov in da je preskrbljeno za vse v enaki meri. Domovina se zaveda velikih žrtev, ki jih mora prenašati vojska, zato rada žrtvuje, kjerkoli jo doseže Führerjev poziv. V tem smislu je danes Nemčija eno samo vojno taborišče. Nedavni sestanek državnikov v Berlinu je dokazal, da je Nemčija srce in tudi glava Evrope. Še nikdar v zgodovini nemškega naroda ni bila nemška odločitev tako usodna

in odločilna za Evropo kot danes. Nemčija je zlomila z mečem oblast temnih sil. Sredi vojnega dogajanja ureja ena in ista Nemčija Novo Evropo po zakonih pravičnosti in smotrenosti. Vsakemu narodu je v tej Novi Evropi dodeljeno mesto. Kdor se je v nemškem življenjskem prostoru v polpretekli dobi pregrešil nad zakoni novega reda, je prišel brez milosti pod kolesje zgodovinskega razvoja. Nekateri narodi že obžalujejo svoje odkrito in prikrito zavezništvo z velesilami, ki nimajo na kontinentu ničesar iskati. So pa tudi takti narodi, ki še danes stoje ob strani, kljub temu pa ne more njih držanje imeti nikakega upliva na daljnji tok dogodkov.

Vloga Nemčije v Novi Evropi je edinstvena. Nemčija je po sijajnih zmagah njenega orožja in po kulturi in civilizaciji njenega naroda poklicana, da organizira novi evropski red. Führer je narodu stavil nalogo, ki je ne bo mogoče izvesti niti v dveh ali treh desetletjih. Toda nemški narod je že doslej doprinesel vse dokaze svoje zrelosti in sposobnosti za tako veliko nalogo. Gre za to, da se ustvari živa zavest evropske solidarnosti napram vsem izvenevropskim uplivom. Roosevelt poveljuje razene skrajno needini in duhovno raztepeni zvezd Zedinjenih držav. Ameriško ljudstvo, ta velika zmes vseh mogočih plemen in narodov, si je morda do 50 odstotkov na jasnem glede odklanjanja novega evropskega reda pod vodstvom osovinskih sil, nima pa nikake jasnosti o tem, kako naj bi preprečilo nujni in naravni razvoj dogodkov v smislu aktiviranja nove socialne Evrope. Temu nasproti pa ima Nemčija v osebi Adolf Hitlerja in v programu nacionalsocialistične stranke vse osnove za zgradbo novega reda. Nemčija torej ni samo znala ugonobiti vse svoje kontinentalne nasprotnike, njena vitalna sila dopušča kljub nekončani vojni izgrajevanje vseh temeljev te Nove Evrope. Tu vidimo veliko razliko med totalitarno Evropo in med »demokratskim« zapadom, ki se čisto po nepotrebnem bojuje s strahovi. Evropa doživlja danes čuden prizor. Führer, ki mu podtikajo ameriški imperijalisti pohlep po svetovnem gospodstvu, se drži načel, ki jih je izrekel slavni ameriški prezident Monroe mnogo natančneje kot današnji prezident Roosevelt, ki bi mu moralo biti načelo »Amerika Americancem, Evropa Evropejcem« glavna dogma njegove vladavine. Take breznačelnosti, kakor jo očituje Roosevelt v vseh njegovih državnih aktih, še svet ni doživel. Führer je

Vojak žrtvuje dnevno!

Ti boš žrtvoval

b o d o č o n e d e l j o , d n e 7 . d e c e m b r a 1 9 4 1

medtem ostal zvest sebi, stranki in po njej postavljenim načelom.

Tudi v načelni črti držanja nemške vlade je zapopaden eden izmed globljih razlogov nemške zmagovitosti. Če izda nemška vlada kak dokument, ji svet verjame prav tako kakor je moral verjeti vsem dosedanjim poročilom nemškega vrhovnega poveljstva. Če izda Roosevelt kak političen zemljevid, se svet ne more obraniti vtisa, da gre najmanj za politično raco. Večina sveta pa ve, da so Rooseveltova »odkritja« navadni falsifikati. Führer je svojemu narodu ostal zvest. Ni mu kazal luno v vodi, pač pa je vedno ponavljal znano in staro resnico, da bo narod tako ležal, kakor si bo postlal. »Nemški narod, pomagaj si sam, — je dejal Führer — in potem ti tudi Bog ne bo zavrnil svoje podpore.« Nemški narod si je ojeklenil svojo voljo do stopnje, o kateri ameriški plutokratski oblastniki in židje niti ne sanjajo. Tako je opravil Führer kot učitelj svojega naroda že pred leti ogromno nalogo. Sadovi te vzgoje se pokazujejo v zmagah, ki so narodu že sedaj, na pragu končne zmage, zavarovale politično in gospodarsko prvenstvo v Evropi. Zavest nemške nacionalne skupnosti je zvarila ves narod v borbena celota, kakor je svet še ni videl izza vseh tisočletij. Samo tak narod je tudi poklican odrediti usodo starega kontinenta. Zakonitost nemškega zmagovanja je prikazen naše dobe in tej zakonitosti se klanjamo z vsem našim spoštovanjem.

Pozdrav vseh zavednih
Spodnještarcev je

„Heil Hitler!“

Nemčija mora zmagati in bo zmagala

Velik govor ministra dr. Goebbels-a

Državni minister dr. Josef Goebbels je imel dne 1. decembra v novi auli berlinske univerze v okviru Nemške akademije velik govor o sedanjem položaju. Poslušali so ga številni povabljeni gostje iz diplomacije, vlade, vojske, stranke, gospodarstva, umetnosti in kulture, zbrani pa so bili tudi zastopniki nemškega in inozemskega tiska.

V začetku svojega govora je minister dr. Goebbels poveljeval duha berlinske univerze, na kateri je nekoč Fichte apeliral na nemški narod. V stvarnih izvajanjih je govornik slikal trenutno stanje nemške borbe za svobodo. Orisal je tudi vzrok in smisel te borbe, obenem pa tudi trdne izglede na zmago.

Če je vojna nadaljevanje politike z drugimi sredstvi — tako je dejal govornik —, je na drugi strani tudi politika nadaljevanje vojne z drugimi

sredstvi. Vojna se ne omejuje zgolj na to, da bi dosegla zaželjene cilje z orožjem. Politika je stalna spremljevalka vojne. Če sta politika in vodstvo vojne v eni roki, kakor danes v Nemčiji, ne more pero pokvariti, kar je zavojeval meč. Nemška zmaga bo rezultat najvišje skupne igre vseh sil našega naroda.

V svojih nadaljnjih izvajanjih se je bavil dr. Goebbels z uporabo duhovnih sredstev v vojni. Smotrena poročevalska politika ni samo informacijsko sredstvo, temveč tudi vojno sredstvo v svrhu uplivanja na tok vojnih dogodkov. Perijode molka nemškega vodstva so bile večinoma ure pred velikimi odločitvami. Včasih se nam zdi koristnejše, da prepustimo Angležem za trenotek psihološki uspeh in se zadovoljimo z gmotnim uspehom. Če molči dotični, ki je odgovoren, potem naj narod stoji pred njim s plahim spoštovanjem. Ni redko, da se rodi v njegovem molku nekaj, kar postane čez dan in leto zgodovina. To kar se danes dogaja, je zgodovina.

Minister dr. Goebbels je nato posegel v preteklost ter je omenil dokazne za napadalne namene sovjetske Rusije. 180 milijonov ljudi je moralo v Sovjetiji pod pritiskom in na osnovi najnižjega življenjskega standarda izdelovati orožje. Tako je nastal v tem ogromnem prostoru oboroževalni pozizkus, kateremu Nemčija trajno ne bi bila mogla zoperstaviti nič enakovrednega. Nas Nemcev je samo 90 milijonov. Spričo življenjskega standarda našega naroda ne moremo za 25 let ustaviti gradbo hiš ter se preživljati z repo in omejiti vsako kulturo, da bi se lahko upirali taki stalno rastoči nevarnosti. Ako bi bili pričakali boljševiški udarec, ne bi bili mogli zbrati tistih ogromnih rezerv, ki bi bile potrebne, da bi se napolnile vrzeli, ki bi jih povzročila boljševiška blaznost. Če bi bili Sovjeti s surovo roko posegli v komplicirani mehanizem gospodarstva naše visoko civilizirane dežele, bi nas bili uničili v najkrajšem času.

Dr. Goebbels je nato opisal položaj

PK. Aufnahme: Kriegsberichtler Schulze. (Wb.)

Im Kampfgebiet östlich des Wolchow. Vorsichtig rollt der Panzerspähwagen über die verschneite Brücke hinweg

Nemčije, ki jo je ogrozila na vzhodu boljševiska nevarnost, dočim je zapadna demokracija zahtevala na Zapadu svoje gospodstvo. Iz nevarnosti, ki jo je ustvarila ta konstelacija, je govornik izklesal edinstveno in zgodovinsko priljubljenost Nemčije. Še nikdar v naši zgodovini, tako je dejal minister, niso bili nacionalni izgledi tako ugodni kot danes. Velika ura zahteva od nas vseh, da storimo tudi poslednje. Narodu pa nudi ta ura tudi višek. Še nikdar nismo bili tako oboroženi kot sedaj. Še nikdar nismo imeli tako obsežni gospodarski potenciali. Še nikdar nismo imeli tako odločilnih vojaških postojank kot sedaj in nikdar poprej nismo imeli tako junaške vojske in tako sijajnega vodstva kakor v tem usodnem vrvenju.

25 let že stojimo v borbi. Nemški narod se je jedva veselil svojega življenja. To mora biti sedaj drugače: Nikdo med nami noče začeti od vsega početka. Ogromna borba za vodilno mesto Reicha med veselitami je v teku. Še enkrat so se vrgle sile podzemlja v divjem zaletu proti nam, da bi nas treščile na tla. Tudi to se jim bo izjalovilo.

Govornik je nato trezno odteltoval dosedanji izid dveletne vojne. Opisal je ves obseg gospodarskih, političnih in vojaških postojank Reicha, obenem pa tudi izid uporabe nemškega orožja proti Veliki Britaniji. Tako je prispel v svojem razmotrivanju do vprašanja: Kako hoče Anglija zmagati, ali kako hoče ostati nepremagana? Govornik ni niti najmanj podcenjeval preostale odporne sile Anglije, kljub temu pa je poskusil razlikovati med tem, kar je po Churchill-ovih podatkih izmišljotina in kaj je stvarnost. Pri tej priliki je omenil dr. Goebbels, da je to, kar je Churchill označil kot opetovano nemško »oblipovanje miru«, bolj želja kakor stvarnost. Kar se tiče Rooseveltove vloge v velikem obračunavanju teh dni, je minister dr. Goebbels v svojih izvajanjih preiskoval gospodarske, politične in vojaške možnosti oziroma nemožnosti Zedinjenih držav. Razkrinkal je načela ameriškega prezidenta ter jih sprostil demokratskih in človekoljubnih fraz. Obenem pa je razkrinkal imperialistično pohotnost sil, ki stoje za prezidentom ter je istočasno označil meje njihovih možnosti. Svetovna zgodovina bi izgubila svoj smisel, če bi Evropa kot najstarejša kulturna celina morala sprejemati od prezidenta Roosevelta nauke o njeni nadaljni zgodovini. Zedinjene države naj le grozijo. Dejstvo je, da sedimo na kontinentu trdno in varno, ker nas nihče ne more napasti. Nasprotniške postojanke pa so teden za tednom bolj ogrožene.

Dr. Goebbels je končno orisal vojne cilje sovražnikov, ki so tem krvoločnejši in tem maščevalnejši, čim manjši so njih izgledi na uresničenje. Govornik je končal s sledečimi besedami:

»Izgled, ki ga poseduje danes nemški narod, je edinstven in tudi največji obenem. Na to se mora spomniti vo-

Vojna z Anglijo

Anglija je prejela v preteklem tednu težke udarce doma, na Atlantiku, v Severni Afriki in ob avstralski obali

Čeprav je vsa pozornost sveta namenjena vzhodni fronti, se niso operacije proti Angliji v ničemer zmanjšale. Tako je prišlo pretekli četrtek v Kanalu do nočnega spopada med angleškimi hitrimi čolni in nemškimi siražnimi ladjami. Nemci so zadeli tako dobro, da je računati z izgubo dveh angleških hitrih čolnov.

Nemško letalstvo je v noči na pretekli petek bombardiralo pristaniške naprave na južni in zapadni obali Anglije.

V Severni Afriki se je nadaljevala bitka v Marmariki z nezmanjšano silovitostjo. Pred obalo Cirenajke je neka nemška podmornica potopila angleškega rušilca razreda Jervis.

V času od 19. do 25. novembra je izgubila Anglija 91 letal. Od teh jih je izgubila 68 v območju Sredozemskega morja in v Severni Afriki. V borbi z Anglijo je Nemčija v istem času izgubila 29 lastnih letal. Pretekli petek je nemško letalstvo bombardiralo pristaniške naprave na jugovzhodni obali angleškega otoka.

V težkih borbah, ki so se odigravale v Severni Afriki, so nemške čete pri ponovnih izpadih Angležev iz Tobruka, uničile veliko število sovražnih tankov. Nemški strmoglavci in lovski odredi so raztepli zbiranje čet in vozni kolon na fronti Marmarike.

Istega dne so bili pri poizkusih napadov sestreljena štiri letala. Angleški bombniki so napadli v noči na 28. novembra stanovanjska področja v zapadni Nemčiji, zlasti pa v Aachenu in Kölnu. Porušene ali poškodovane so bile stanovanjske hiše, civilno prebivalstvo je imelo izgube.

Pred britansko obalo so nemški hitri čolni v noči na 29. preteklega meseca napadli močno zavarovano sovražno spremljavo. Pri tej priliki so potopili petrolejsko ladjo s 7000 tonami. Nekí drugi veliki parnik je bil torpediran in brčias tudi potopljen.

V Severni Afriki so nadaljevali Nemci in Italijani svoje protinapade ter uničevali sovražne tanke. Nemški strmoglavci, lovci in rušilci so razbijali angleške kolone in zbirališča tankov. Pri Marsa Matruku so bila uspešno bombardirana sovražna komunikacijska sredstva. Nemški lovci so v značilnih borbah sestrelili pet angleških letal.

Na škotski obali je nemško letalstvo 1. t. m. bombardiralo neko letališče. Bombe so zadele hangarje, obenem pa so bila poškodovana na tleh stoječa letala. V naslednji noči so odredi bojnega letalstva bombardirali pristaniške naprave v jugozapadni Angliji.

V Severni Afriki še vedno trajajo

borbe jugovzhodno od Tobruka. Angleži so poskušali napadati z južne strani, vendar so bili vsi njihovi napadi odbiti. Te operacije so podpirali nemški in italijanski letalski odredi.

Angleški bombniki so v noči na 1. t. m. obiskali severno nemško obalo. V Hamburgu in Emdenu je imelo civilno prebivalstvo človeške izgube. Angleško letalstvo je imelo pri teh napadih zopet težke izgube. Izgubilo je 15 letal. Deset jih je bilo sestreljenih s strani edinic nemške mornarice.

V vodovju okrog Anglije je bilo potopljenih dne 2. t. m. več trgovskih ladij. Nadaljni nemški letalski napadi so veljali pristaniškim napravam in oskrbovalnim industrijam v zapadni Angliji.

V Severni Afriki so se borbe jugovzhodno od Tobruka obrnile v korist nemško-italijanskih čet. Sovražnik je poizkusil rešiti obkoljene edince, toda nemško-italijanske čete so ga vrgle nazaj, pri čemer je imel težke izgube. Nemški bojni letalci so uspešno bombardirali angleško železnico, ki vodi k sollumski fronti ter so z bombami povzročili težko škodo pri Sidi Baraniju in Marsa Matruku. Po dosedanjih vesteh so nemške in italijanske čete v Marmariki ujele 9000 mož, med njimi tri generale. V tej zgodovinski bitki je zgubil sovražnik 814 oklopnih vozil in 127 letal.

Angleška mornarica je imela v novembri občutne izgube. Nemške mornariške in letalske sile so v tem času potopile eno matično ladjo za letala, eno križarko, tri rušilce, štiri hitre čolne ter dve stražni ladji. Poškodovani sta bili razun tega dve bojni ladji, dva rušilca, sedem hitrih čolnov in tri druge manjše edince.

V borbi z angleškimi oskrbovalnim ladjevjem je potopila nemška mornarica skupno z letalstvom v mesecu novembru 48 sovražnih trgovskih ladij s skupno tonažo 231.870 ton. Poleg tega je bilo 39 ladij deloma težko poškodovanih.

V noči na 3. t. m. so nemški bojni letalci bombardirali neko pristanišče ob jugozapadni obali Anglije. V nekem spopadu z angleškimi hitrimi čolni v kanalu so dosegli nemški minolovci dobre artilerijske zadetke na sovražnih edincih. Sovražnik je nato zbežal.

Pred avstralsko obalo je prišlo do pomorske bitke med nemško pomožno križarko »Cormoran« in med avstralsko križarko »Sydney«. Pod poveljstvom Fregattenkapitana Detmersa je »Cormoran« potolkel nadmočnega sovražnika ter ga potopil. Križarka »Sydney« (6830 ton) se je potopila z

jak, ko gre v bitko, na to se mora spomniti delavec, ko gre na delo, na to se mora spomniti kmet, ko prideluje svojemu narodu kruh, nato pa morajo tudi misliti inženjer, znanstvenik, urad-

nik, zdravnik in umetnik, ko služijo narodu na svojem mestu. To mora biti naša jutranja in večerna molitev. Mi moremo zmagati, mi moramo zmagati in mi bomo tudi zmagali.»

Stalin pošilja moskovske žene v boj

Brezobzirnost boljševiškega diktatorja - Angleška slika položaja v Moskvi

V Samari, sedanji novi prestolnici boljševiške vlade, bivajoči dopisnik londonskega lista »Daily Telegraph«, neki A. T. Cholerton, je objavil te dni zelo zanimivo poročilo o položaju v Moskvi. V svojem poročilu slika angleški novinar Stalinove brezobzirne metode, s katerimi pošilja rdeči diktator civilno prebivalstvo in zlasti žene v boj na moskovsko fronto. Stotisoče civilistov je Stalin že poslal v strelske jarkove, da bi tam izpolnili nastale vrzeli.

Kakor poroča Cholerton, je dobilo 200.000 moskovskih žena povelje, da se takoj javijo za obrambno službo. V dolgih vrstah so stale žene pred rekrutnimi komisijami. Stale so po dva do tri dni, ne oziraje se na to, da je bilo mesto skoro vsako uro bombardirano s strani nemških letalcev. Vsaka žena je dobila nakaznico za kruh za prihodnji teden. Druge hrane

jim nimajo dati. S temi nakaznicami so se morale postaviti v dolge vrste, da bi tako tudi prejele svoj obrok kruha. Nato so odšle na fronto. Večino žensk uporabljajo za izkopavanje strelskih jarkov. Žene morajo nadalje v strelskih jarkih obvezovati ranjence ter kopati grobove za padle vojake. Mnogo jih pa mora poseči direktno v boj.

Kakor poroča Cholerton, se je zunanja slika Moskve zelo spremenila. Ceste, ki so bile nekoč polne ljudstva in trušča, so sedaj prazne in tihe. Prebivalci se morajo postavljati v dolge vrste, da bi prejeli pripadajoča jim živila. Na velikih cestah so postavljene barikade. Oboroževalna industrija moskovskih predmestij je prenehala delati. Cholertonovo poročilo je bilo s strani sovjetov seveda zelo cenzurirano ali »prirežano«. Kljub temu zadostuje ta opis, da se vidi, kako brezupen je postal položaj Moskve.

Haile Selassie v škripcih

Kakor poročajo nemški listi iz Rima, Angleži in Italijani tudi po padcu Gondarja niso ustavili sovražnosti. Angleška poročevalska služba poroča iz Nairobi, da se Italijani okrog glavnega mesta pokrajine Amhara kljub obupnemu položaju junaško upirajo sovražniku. Abesinija pa bo tudi potem, ko bo angleška premoč zlomila poslednji italijanski odpor, ostala operacijsko področje. To pa tudi radi tega, ker se Abesinci, ki so jih Angleži poprej bogato zalagali z orožjem, upirajo sedaj tudi svojim »osvoboditeljem«. Nekaj več o tem je objavil ameriški list »New York Times«, ki s svojimi simpatijami prav gotovo ni ob strani Italije. List poroča o naravnost sovražnem razpoloženju Abesincev proti Angležem. Po prenehanju italijanske uprave so v Abesiniji nastale velike težave. Prebivalstvo se ni izkazalo hvaležno za povratek cesarja Haile Selassija. Ne pokazujejo nikake volje, postati plen Angležev in neguša. Omenjeni ameriški list piše o tem sledeče:

»Angleži nimajo dovolj čet in orožja, da bi zamogli zatreti vse lokalne upore in tako pomagati Haile Selassiju, ki je

42 častniki in 603 moč posadke. Nemška pomožna križarka je zadobila v boju tako težke poškodbe, da je po znatovito končanem boju utonila. Veliki dež moštvu se je rešil na avstralski obali. »Cormoran« je v križarski vojni potopil veliko število sovražnih trgovskih ladij.

V Severni Afriki je bila neka novozelandska divizija po predhodni obkolitvi deloma uničena, deloma pa zajeta.

radi svojega bega v inozemstvo izgubil svoj ugled.

Napad na cesarja Haile Selassija naj bi ameriško ljudstvo pripravil na to, da Anglija pod nobenim pogojem ne misli vzpostaviti neodvisnosti abesinskega carstva, kljub temu, da je Italiji sovražna propaganda ponavljala to zahtevo skozi celih pet let. Angleži bodo zavzeto Abesinijo upravljali zgolj kot kolonijo.

Sven Hedin o usodi Leningrada

Slavni švedski raziskovalec Azije, Sven Hedin, je nedavno podal neko izjavo, ki je bila objavljena v švedskem tisku. Razni švedski listi, ki so s svojimi simpatijami na strani Anglije in s tem posredno tudi ob strani boljševikov, so radi tega napadli Hedina, ki je v svoji izjavi priznal izrazite simpatije za malo Finsko in nje junaški boj s Sovjetijo. Sven Hedin je nato objavil v listu »Dagens Hyster« novo izjavo. Hedin je zavrnil podtaknjeno trditve, da bi bilo treba Leningrad zravnati z zemljo. »Moje mnenje je le — pravi Hedin —, da se mesto, ki je obkoljeno in se noče predati, po vojnih zakonih sestrelji do razvalin. Jaz Leningradu ne želim take usode. Obžalujem Stalinove ukaze, ki zahtevajo obrambo mesta do zadnjih mej, ne da bi pomislili, kako usodo pripravljajo 3 in pol milijonom civilnih prebivalcev in pol milijonu vojakom. Te ukaze bodo bržčas kljub vsej okrutnosti do konca izvedli z občudovanja vredno disciplino. Vrhovno vodstvo Sovjetije je torej zakrivilo uničenje mesta«.

Sven Hedin pravi nadalje, da Finska ne bo nikdar imela miru, dokler jo je mogoče iz Leningrada ogrožati. Za

Finsko bi bilo torej bolje, ako bi bil Leningrad izbrisan iz zemlje. To pa ne pomeni, da bi se moralo celo mesto spremeniti v kup razvalin. Zelim tudi, da bi Finska dobila po sklepu miru vse čisto finske krajin v severozahodni Rusiji do obale Ledenege morja. Predvsem pa naj bi Finska dobila tako mejo, ki bi jo bilo z vojaškega stališča najlažje braniti. Moje izjave o Leningradu in o novi finski meji — tako je končal Hedin svojo izjavo — so zgrajene na simpatijah in občudovanju za Finsko in njen hrabri narod. Trdno sem namreč prepričan, da je finska stvar tudi naša švedska stvar.

Zakrit obraz Turčije

Politično držanje Turčije spričo sedanjega vojnega dogajanja je danes predmet vsakovrstnega ugibanja. Glede tega držanja ni mogoče spoznati nikakih jasnih obrisov. Niti tisk, niti radio ali javne razprave v turških odločilnih krogih ne nudijo vpogleda v pravo mišljenje Turčije. Tudi v privatnih razgovorih noče Turčin podati svojega mnenja. Turki samo gledajo, opazujejo in — trgujejo. Svoje posle opravljajo prav tako s prijatelji kakor s sovražniki. To je tudi vzrok, da je v Turčiji vohunstvo na dnevnem redu. Znani švedski list »Stockholms Tidningen« je sedanje duševno stanje Turčije prav dobro orisal iz peresa nekega nevtralnega opazovalca. List piše med drugim sledeče:

»Cela stoletja so delale velesile s Turčijo, kar jim je bilo drago. Turki so radi tega vzljubili po svoji nacionalni obnovi čustvo brezpogojne skupnosti, ki jih danes navdaja s tako izrazitostjo. V Turčiji ni »pete« in tudi ne »šeste kolone«. V Turčiji ni prijatelj Nemčije in tudi ne Anglije. Tisk je tako čuden, da naziva Roosevelta v tem mesecu kot »rešitelja pred nacistično tiranijo«, da bi v naslednjem mesecu povečeval Führerja. Celo sovražnik Nemcev, Jolkin, zbada v svojih uvodnikih Anglijo, in sicer zelo občutno. Noben Turčin še ni zardel nad dejstvom, da hvali neko tujo silo, ki jo je preje skrajno sovražil. Turčin ima pač svoj turški obraz. Odgovorni možje pač vedo, kako lahko se zblížajo sovražniki in kako lahko se pozabiti ali celo izdati svojega prijatelja.

Tako priteka v Turčijo široka reka angleškega zlata. Bajeslovne svote so baje izdali Angleži za turško mobilizacijo. V cesti Pera so barske plesalke, ki prejemajo male ministrske plače. Nemci ne razpolagajo s tako neomejenimi devizami, zato pa imajo pripravljen smrtonosni svinec za nezanesljive sosede. Angleži so opazili s strahom, da je vrednost angleškega zlata v Turčiji padala z vsakim mesecem vojne na vzhodni fronti. Angleško posojilo za obrambo Carigrada je bilo tako veliko, da je zamoget carigradski župan dobršen del denarja uporabiti za olepšanje mesta.

PK. Aufnahme: Kriegsbericht Bauer. (Wb.)

Aus Rollbahnen werden Schlammbahnen. Kilometer um Kilometer kämpfen sich die schweren Fahrzeuge unserer Artillerie auf einer sowjetischen Straße „erster Ordnung“ vorwärts

Kampfflieger zerschmettern Sowjet-Nachschub hinter Moskau:

Sowjetische Widerstandskraft wird zerbombt

Tag für Tag, Stunde für Stunde gewinnen die deutschen Divisionen neuen Raum im Zentralabschnitt der Ostfront, schieben sich die deutschen Divisionen tiefer in die sowjetischen Verteidigungslinien und bahnen Erfolge an, deren Bedeutung sich bereits in den Einkreisungsmanövern erkennen lassen. Über sie weg brausen die Kampfgeschwader der Luftwaffe. Tag und Nacht sind sie am Feind, zerschmettern seine Flugplätze und Munitionslager, belegen Kolonnen und Truppenansammlungen mit Bomben, bekämpfen dicht belegte Ortschaften mit Bordwaffen. Mit ihnen fliegt das Verderben für die Bolschewisten, sie zerbomben den Nachschub und damit die Widerstandskraft des Feindes. Der Wehrmachtbericht spricht täglich von den Erfolgen — es sind unsere Kampfflieger!

P. K. Kampfflieger! Zwei Begriffe umschließt dieses Wort, die im modernsten aller Kriege alle dramatischen Höhen und Tiefen unerbittlicher Auseinandersetzung mit zähen Gegnern erreichen. Wenn sich die Einstieglucke schließt und das Kampfflugzeug, unter der aufbrausenden Kraft tausendpferdiger Motore vibrierend, wie ein sprungbereiter Panther auf dem Liegeplatz steht, dann ersinkt hinter der Besatzung die Welt des schützenden Einsatzhorstes. Der Gedankenflug ihrer gespannten Sinne eilt weit voraus in die Sphäre des Kampfes und der Gefahr. Ganz allein auf sich gestellt, wachsen die Kampfflieger im engen Raum des stählernen Vogels zu jener

verschworenen Kampfgemeinschaft zusammen, die weiß, daß die Nähe des Todes tausendfältig vor der Glaskanzel lauert. Und weil sie das weiß, ist sie auf alles gefaßt.

Ohne große Geste haben sie von den Kameraden Abschied genommen. Sie wissen, daß sie vielleicht nicht wiederkehren können, aber sie denken nicht daran. Für sie gilt nur eines: sich selbst und die Maschine bis zum letzten Tropfen Benzin, bis zur letzten Kugel zu verteidigen.

Weit im Hinterland des Feindes liegt meist das Operationsgebiet des

Bis zum letzten Panzer

Von Kriegsbericht Dr. J. Fischer

PK. Ein leichter Wolkenschleier hing wie ein Hauch unter dem Himmel. Der Wind blies scharf aus Norden. Es war kalt. Das morgendliche Artilleriefeuer der Sowjets war gut überstanden. Da es an die hundert Schuß waren, bekamen sie den saftigen Salat vom vierfachen Format zurück. Das gurgelnde Dröhnen der hinüberheulenden Granaten verstummte.

Seit ein paar Wochen nun schon lagen sie in diesen Waldstücken, seitlich der großen Seen von Waldai. Der Wind riffelte die dunkle Fläche, ein paar Dörfer waren grau am Horizont, über den Hügeln zu erkennen. Dort auch standen die feindlichen Geschütze, die immer so stur ihren Plan

Kampffliegers, der Rüstungswerke zu zerstören hat, der das Konzept des feindlichen Aufmarsches stört, Kolonnen, Straßen und Eisenbahnen angreift, um die Entfaltungsmöglichkeiten des Feindes zu hemmen. Viele Stunden ist er unterwegs, bei jedem Weiter, bei Tage, bei Nacht und in der Dämmerung, bei Hoch- und Tiefangriffen. Und wenn die Abwehr noch so stark ist, er fliegt beharrlich sein Ziel an. Ohne mit der Wimper zu zucken, durchstößt er das blitzende, donnernde Flakgewitter, kurvt er in Dutzenden gleißender Scheinwerferlichter, die wie Geisterfinger am Nachthimmel stehen, ahnt er die gefährliche Nähe der Sperrballone und schlägt sich mit den oft an Zahl überlegenen Jägern herum; so lange eben bis das Ziel auszumachen, bis die Gewähr für genauen Zielwurf gegeben ist. Aber gerade dann, wenn die Feuerzungen aus zahlreichen Läufen im Erd- oder Jägerbeschuß aufblitzen, wenn die Einschläge am Flugzeugrumpf klieken und rummen, dann bleibt das Auge des Kampffliegers unbeweglich kalt, wenn auch das Herz seinen stürmischen Takt schlägt. Dann blickt er genau dort hin, wo das Verderben droht. Und während der Flugzeugführer mit eisernem Griff den Knippel noch fester umklammert, löst er eine die Bomben aus, die anderen krümmen, ohne zu zittern, den Finger am Abzug der Bordwaffen, um die Antwort zu geben.

Immer sind unsere Kampfflieger am Feind. Die Dauer des Krieges hat es mit sich gebracht, daß viele schon auf weit über 100 Einsätze gekommen sind. Ihre Brust schmückt dann die goldene Frontflugschleife. Wer ihnen begegnet, der weiß, daß er Kampfflieger vor sich hat, die das harte, unerbittliche Fronterlebnis zu Männern der Tat, des unerschrockenen Einsatzes schmiedete. Die Strapazen des stundenlangen Fliegens allein schon sind genügend Kräftezehrer. Und doch bleiben sie die geringsten »Sorgen« im Rahmen der Kämpfe, die immer eine neue »Feuertaufe« bringen.

Kriegsbericht Alfred Strelbel.

schossen. Über diese Seen kamen nachts die Sowjets herübergepadelt. Manchmal landeten sie und wurden dann zusammengeschossen. Meistens aber erreichten die sauber gezielten Schüsse der Pak die Schlauchboote und die flachen Kähne, wenn sie noch draußen waren, graue Schemen, kaum vom dunklen Wasser unterscheidbar.

So sah es am See aus, in der Flanke des Regiments.

Vor dem Regiment war immer wieder das gleiche Bild — seit Wochen. Die Sowjets griffen — im verstärkten Bataillon, mit viel »Urrä!« und wüstem Geschieß, mit Artillerie, daß die Erde bebte und die dicken Deckungsbalken über dem Kopf zitterten, so heftig, daß die Erde, trocken vom Nordwind, durch die Fugen rieselte. Zusammengedrückt, hockten sie zu

zweit, zu dritt im Loch, zwischen den Gruppen, immer schneller einen Blick nach draußen — kommen sie schon, die ekligen Kerle?

Abschuß.

Deckung — der Dreck, das glühende Eisen flog, der Pulvernebel verzog sich in Schwaden — Ruhe —

Und so geht es Stunden, geht es Tage, geht es Nächte — um dann wieder abzuflauen. Still zu werden, so still, daß nur der Wind in den zertrauten Wipfeln rauscht, die Stämme klitzen.

Die Infanteristen sprechen wenig. Sie sind fiebernd in diesem Kampf gegen einen Feind, der in Spähtrupps vortastet, die schwächeren zu fassen sucht und dann immer wieder versucht, anzugreifen.

Er stürmt mit Infanterie — Maschinengewehre, Pak, Granatwerfer, und die wohlgezielten Schüsse aus den Gewehren mähen zusammen, was von drüben kommt.

Wenn es wieder stiller wird, dann hören die Rufe der Verwundeten, werden stiller, ersterben. Einzelne kommen noch herüber gekrochen. Dann und wann kommen die Überläufer. Oder im Gegenstoß wird der Rest der Angreifenden gefangenengenommen.

Die Sowjets fassen Schwadronen anreiten — es wird genau so wieder; nur daß die getroffenen Pferde ärger schreien als die Menschen.

Wie der Schimmel, dem die Eingeweide aus dem aufgeschossenen Bauch hingen, der reglos stand und immer wieder schrie, bis ein Obergefreiter mit dem MG. dazwischenhielt. Langsam neigte sich der schwere, getroffene Pferdeleib, sackte zusammen. Aus Griffen die Sowjets mit Reitern oder Infanterie an — dann ging es noch — dann wurde der Angriff abgeschlagen.

Schwerer aber wurde es, wenn sie mit Panzern angingen. Die Panzerjäger, deren Geschütze eingegraben, mit

dicken Baumstämmen gesichert in der Frontlinie der Infanterie standen, hatten sich geschworen: »Bis zum letzten Panzer, den sie haben!«

Es begann damit, daß vor elf Tagen ein starkes feindliches Bataillon mit acht Panzern gemeinsam angriff. Mit unheimlicher Ruhe ließen sie die Sowjets und die Kampfswagen herein in die Hand nehmen, Ruhe, Ruhe — visieren: leise dreht die rechte Hand die Kurbel, das Rohr geht mit, und dann drückt der Finger auf den Knopf, es kracht, Leuchtspur, Aufschlag, und der Leuchtsatz springt ab, wie eine Rakete. Und der zweite, dritte, vierte, alle Schüsse sitzen — bis der Kasten brennt, abdreht oder auf der Raupe Karussell fährt. Und von den ersten acht schossen sie vier 25-Tonner ab. Ein gefangener Sergeant, er hatte Brandwunden an den Händen und im Gesicht — im letzten Augenblick konnte er sich noch aus dem brennenden Wagen retten — sagte, sie hätten neunzehn Stück drüben. —

Neunzehn — die müssen wir kriegen.

Als die Nacht kam, leuchteten vier Ölfackeln im glühenden Stahluntersatz — es blieben noch fünfzehn.

Am nächsten Tag waren es zwei, ein Spähtrupp machte in der Nacht einen mit Handgranaten fertig — was die Panzerjäger veranlaßte, fortan bei der Infanterie Spähtrupps mitzugeben.

Blieben noch zwölf.

Dann kamen auf einen Schlag sieben — das war der heißeste Tag. Über zwei Stunden ging dieser Kampf. Langsam neigten sich die Kiefern am jenseitigen Hang, und die Kloben kamen feuernd heraus — ein »Klim Woroschilow« darunter, ein Reise von 45 Tonnen mit zwei Geschütztürmen und einer dicken Panzerverkleidung der Laufräder. »T 35« — von links rollte das Ungetüm heran. Die ersten drei Schüsse in die Laufräder — von wegen, das Aas rollte weiter. Immer wie-

PK. Aufn.: Kriegsberichtler Bauer. (Wb.)

„Hotel Molotow“. Ein für sowjetische Verhältnisse immerhin beachtliches Bauwerk, das aber aus Reklamegründen nur für Ausländer bestimmt war. Hinter der Prunkfassade stehen die zahllosen Elendshütten einer betrogenen und bis aufs Blut ausgesaugten Arbeiterschaft. Ein Bild, das deutsche Soldaten in jeder größeren Stadt des Sowjetparadieses sehen

feuerten die Panzerjäger, die Kanoniere an der Pak der Vierzehnten, Bis der Brocken wenigstens stehenblieb. Nun schoß der Hund aber mit seiner 7,6-Zentimeter-Kanone. Bis es passierte: mit einem schweren Granatwerfer wickelten sie ihm auf den großen Turm, der mit seinen schrägen Wänden nicht zu fassen war. Und siehe da — er brannte.

Die Panzerjäger schrien, jubelten — der Feldwebel, der den Granatwerfer gerichtet hatte, grinste — was nicht hinderte, daß das sowjetische Feuer derart wurde, daß nur ein Wahnsinniger oder einer, der unfehlbar war, hier noch etwas machen konnte. Die Schützen des Regiments, die unterstellten Panzerjäger — die blieben an ihren Waffen —, einen Panzer nach dem anderen schossen sie ab: sechs brannten aus, die Besatzungen kamen um, und der siebente blieb stehen, rührte sich nicht, rückte nicht vor — die Motoren liefen aber noch. Sie liefen die Nacht hindurch bis in den frühen Morgen, dann erstickten sie. Der Treibstoff war verbraucht. Ein Spähtrupp fand den Wagen noch brauchbar, jedoch ein gepanzerter Sarg.

Und es blieben dem Regiment — wenn keine Verstärkung bei den Sowjets kam — noch fünf Kampfswagen.

Nach einer Woche ging diese Rechnung auf.

PK. Aufnahme: Kriegsberichtler Stöpfgeschoff. (Wb.)

Das Quartier einer Flakabteilung in einem sowjetischen Dorf. Die Einrichtung der armseligen Hütten bedurfte erst der ordnenden Hand deutscher Soldaten, bevor sie als Wohnstätten benutzt werden konnten.

Sie hatten bis zum letzten Panzer geschossen.

Wohl schossen die Sowjets nun das Dreifache an Artillerie. Aber gegen Granaten und gegen Infanterieangriffe, gegen angaloppierende Reiter kann man sich schützen. Diese Angriffe bleiben gleich. Sie wechselten, wie die Winde sich drehen, wie die Sonne verschoben scheint — die Zeit ging darüber hin. Die Infanteristen hielten in der tapferen Abwehr die sowjetischen Entlastungsangriffe, denn um diese handelte es sich. Hier wollten sie Leningrad entlasten. Und diese Stellung zu halten war schwerer, nervenaufreibender, als anzugreifen.

Unter dem blauen Himmel glitzerten wie winzige Insekten deutsche Jäger, die einem Artillerieflieger die Wolken putzten.

Die deutsche Artillerie schoß Maßarbeit. Einstweilen war von den Sowjets Ruhe. —

Über die in der Sonne sitzenden Infanteristen und Panzerjäger, die aus ihren Löchern herausgekommen waren, gurgelten wieder die Granaten hinüber.

Nemčija in Francija

V Parizu izhaja francoska revija »Notre Combat«, ki je izdala za december posebno številko, posvečeno nemško - francoskemu sodelovanju. Uvod za to posebno številko sta napisala nemški veleposlanik Abetz in francoski veleposlanik grof Fernand de Brinon. Abetz ugotavlja v svojem članku, da nemško - francoska sprava ni samo političen program dveh sosednjih držav, temveč predstavlja ideal obeh narodov. Brezdelje je tiralo Francoze v vojno in isto držanje jih izpostavlja nevarnosti, da bodo zgubili še svoj mir. Veleposlanik Abetz pozdravlja stalno naraščajoče število tistih Francozov, ki so si na jasnem o možnostih, ki jih nudi pomlajena socialna Evropa svojim narodom.

Veleposlanik de Brinon ugotavlja, da je skupno z raznimi odličnimi Francozi, med katerimi se nahaja tudi maršal Petain, vse od leta 1918 deloval za nemško-francosko spravo. Zal so bila vsa ta prizadevanja zaman. Izjalovitev teh prizadevanj pa je bila morda potrebna. Kakor je prišla obnova nacionalnosocialistične Nemčije iz poraza in bede, tako mora slediti tudi obnova Francije sedanji nesreči. Možnosti, ki jih poseduje Francija, se nahajajo v novi Evropi. Te možnosti — tako ugotavlja de Brinon — se krijejo s cilji nacionalnosocialistične Nemčije in njenih zaveznikov.

»Marburger Zeitung« je uradno glasilo organizacije »Steirischer Heimatbund«. Naroča se pri »Verlag der Marburger Zeitung«, Marburg, Badgasse 6, Postscheckkonto 54.608.

O delokrogu državnih namestnikov

v Veliki Nemčiji

Dne 30. januarja 1935 je v Nemčiji izšel zakon o državnih namestnikih, takozvani Reichsstatthaltergesetz. Državni namestnik ali Reichsstatthalter je po tem zakonu stalen zastopnik državne vlade v svojem uradnem okraju. Podrejen je navodilom državne vlade in poedinim ministrom, v službenem nadzorstvu pa državnemu ministru notranjih zadev.

Naloga državnega namestnika je, da v svojem uradnem okolišu opazuje izvajanje po Führer-ju postavljenih smernic. V to svrhu ima pravico, da se pusti od vseh državnih in deželnih oblasti ter od vseh javnih korporacij — izvzemši uradov stranke — informirati. On jim tudi lahko daje spodbude, jih opozarja na potrebne ukrepe itd., v slučaju nevarnosti, ki bi lahko postala zamudna, pa sme izdajatičasne potrebne ukrepe. Državni namestnik je torej tudi deželni upravi nadrejen in so mu vsi njeni uradi v njegovem uradnem področju podložni.

Führer lahko — kar se je doslej že večkrat zgodilo — državnemu namestniku poveri vodstvo deželne vlade. V takih primerih je državni namestnik sploh edini vrh deželne uprave. Državne namestnike postavlja in odstavlja Führer.

Zakon o Ostmarki (Ostmarkgesetz) od 14. 4. 1939 je stopil dne 1. 5. 1939 v veljavo. S tem zakonom je prvič postal takozvani Reichsgau stvarnost. Pri tem je novost, da je Reichsstatthalter hkrati Gauleiter. Iz devet zveznih dežel, ki so jih preje nazivali Bundesländer, se je ustanovilo 7 Reichsgau-ov ali okrožij, oziroma pokrajin, kakor na primer Wien, Ober-Donau, Nieder-Donau, Steiermark, Kärnten itd.

V Ostmarki je Reichsgau državni upravni okraj in obenem samoupravna korporacija. Reichsgau-u načeluje Reichsstatthalter, katerega urad se nekoliko razlikuje od urada Reichsstatthalter-ja v starem delu države ali Alt-

reich-u. Državni namestnik v Ostmark-i ima v svojem delokrogu združene vse upravne pristojnosti srednjih inštanc oblasti, posebne državne uprave z izjemo državnega pravosodja, financ, železnic in poštne uprave. On stoji tudi tem oblastim na čelu. Tudi njemu ne priključene posebne uprave, oddelki organizacij obrtnega gospodarstva in prometne obrti, nadalje uradi državnega prehranjevalnega staleža, uradi državne kulturne zbornice ter vseh ostalih javnih korporacij v Gau-u so mu obvezni dajati informacije. Državni namestnik jih lahko opozarja na merodajna stališča in na potrebne ukrepe. V mejah zakona in navodil vrhovnih državnih oblasti jim lahko izdaja tudi navodila. Državni namestnik v Ostmark-i ima pravico izdajati tudi odredbe, ki pa morajo imeti pristanek državnega ministra notranjih zadev in na zadevi prizadetih oziroma udeleženih državnih ministrov.

Iz povedanega se vidi, da se je — akoravno ni v zakonu o Ostmark-i izrecno naglašeno — po smislu in tendencah istega vse Gau-e v Ostmarki prikrojilo tako, da se ozemlja državnih Gau-ov krijejo z ozemljem Gau-a stranke (Parteigau). Državni namestnik je istočasno tudi vodja stranke v Gau-u.

Na ta način je zakon o Ostmark-i uresničil Führer-jeva načela v upravi ter zamisel samouprave Gau-a. Podano je jamstvo za enotnost stranke in države tudi v srednji upravni stopnji. S priključitvijo cele vrste posebnih oblasti državnemu namestniku, se je uprava poenostavila in izboljšala. Zakon predstavlja nekakšen naravni zakon ali razvoj poenostavljenja in izboljšanja celokupne državne uprave in omogoča izglede na morebiten sličen razvoj ureditve notranje uprave tudi v ostalih delih Reich-a.

Ljudstvo piše svojemu Führer-ju

Hauptamtsleiter, to je višji vodilni uradnik, v strankini pisarni Führer-ja, Heinz Cnyrim, je v časopisu »Deutsche Volkswirtschaft« objavil sestavek o dopisovanju nemškega ljudstva s svojim oboževanim Führer-jem.

Führer-jevo pisarno stranke so ustanovili dne 1. decembra 1934. Njen šef je Reichsleiter Bouhler. Ze 12. decembra 1939 je Reichsmarschall Göring pooblastil Reichsleiter-ja Bouhler-ja, da bi tudi pri njem dospela vloge in pritožbe pregledal ter tam, kjer se pokaže potreba, pomagal. Sedaj dobi ta pisarna letno 200.000 do 300.000 pism za Führer-ja in Reichsmarschall-a. Iz vseh ljudskih krogov prihajajo predlogi in spodbude. Ljudstvo vidi v Führer-jevi pisarni neke vrste svobodno mesto, kjer se Führer-ju lahko brez

vseh uradnih ali drugih ovir potoži svoje nadloge in skrbi.

Leta 1937 je pisarna sprejela 229.101, leta 1938 281.931, leta 1939 294.568 in leta 1940 219.773 dopisov po pošti. To je v letu 1940 dalo vsak dan 707 pism. Število obiskov v strankini pisarni Führer-ja, ki so svoje prošnje in želje osebno predlagali, je bilo od septembra do decembra 1937 10.102. V istem času leta 1940 pa 19.534.

Povodi za pisma Führer-ju so različni. Največkrat sili usoda, ki je povzročila silne udarce, ljudem pisalnice v roke. Takim se v skupnem delovanju z uradi stranke in države pomaga z nasveti in dejanjem. Odkar traja vojna, je število vlog raznih izumiteljev zelo naraslo. Take vloge pristojni uradi temeljito preštudirajo. Ze večkrat se je na ta način prišlo do podlag za koristne novosti. Tako je na primer neki ključavničar iz fronte pisal Führer-ju pismo in mu predlagal izboljšanje ne-

GOSPODARSTVO

60 točk ali odrezkov 3. oblačilne nakaznice lahko uporabijo Spodnještajerci za nakup tekstilij

Pri tretji državni oblačilni nakaznici (Reichskleiderkarte), ki je izdana za preskrbo spodnještajerskega prebivalstva s tekstilijami, je pri nakaznici za žene in dekleta s 15. oktobrom, za moške in fante pa s 15. novembrom dodeljeno 20 točk, ki jim pravijo »Punkte« in se lahko za nakup tekstilnega blaga uporabijo. Pri oblačilni nakaznici za male otroke (Kleinkinder) od 2. do navršene 3. leta, je pa dovoljen nakup samo za 40 točk.

Ker z 20 ali 40 točkami ni mogoče kriti najnujnejše potrebe širokih krogov prebivalstva, ki je pod slabim srbskim gospodarstvom bilo mnogokje brez najpotrebnejšega oblačila in perila, je šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem v sporazumu z državnim gospodarskim ministrom (Reichswirtschaftsminister) dovolil, da se od 3. oblačilne nakaznice za moške, žene ter fante in dekleta lahko uporabi takoj še nadaljnjih 40, od oblačilne nakaznice za male otroke pa nadaljnjih 20 točk, za nakup.

Spodnještajerskemu prebivalstvu je s tem omogočeno, da si za odrezke 61—120 tretje oblačilne nakaznice na-

kupi oblačila. S tem pa ni rečeno, da je treba sedaj nakupiti nepotrebnih oblek ali perila. Vsak potrošnik se mora zavedati, da se mora s 120 točkami tretje državne oblačilne nakaznice oskrbovati z oblekami, perilom, nogavicami, rutami itd. do 31. decembra 1942. Naravno je, da mora potrošnik pred vsakim nakupom dobro preudariti, kakšne komade oblek ali perila bo v oblačilni preskrbovalni obdobji do 31. decembra 1942 najbolj potreboval. Na kakšne dodatne pravice za nakup ne sme nikdo upati. Le, če si prebivalstvo za dotikle odrezke ali točke nabavi, kar mu je neobhodno potrebno, se bo izognilo pomanjkanju oblačil v bodočih letih.

Medtem ko je nabavni list (Bezugschein) za tekstilije, ki ga na prošnjo izda gospodarski urad (Wirtschaftsamt) veljaven samo tri mesece od dneva izdaje, ostanejo vsi odrezki (točke) 3. oblačilne karte veljavni do 31. decembra 1942. Potrošniki lahko torej točke ali odrezke, ki dotečejo glasom natisa 15. oktobra 1941, 1. januarja 1942 ali 15. februarja 1942, uporabljajo za nakup tekstilnega blaga vse do kraja 1942. leta.

Gospodarjenje s petrolejem na Spodnjem Štajerskem

V svrhu oskrbe potreb petroleja je šef civilne uprave na Spodnjem Štajerskem uvedel tozadevne v ostalem delu Štajerske veljavne ukrepe o gospodarjenju s petrolejem tudi na Spodnjem Štajerskem. Vsi potrošniki petroleja so razdeljeni v tri skupine.

1. V potrošnike, ki s petrolejem kuhajo, kurijo in razsvetljujejo ter nimajo možnosti, da bi na drugi način kuhali, kurili ali razsvetljevali.

2. V potrošnike, ki potrebujejo petrolej

kega mehničnega orožja. Dotični predlog je pozneje stvarno izboljšal že obstoječo napravo. Prosilcu se je pa svetovalo, kako naj ugodno uporabi svoj izum.

Marsikateremu prosilcu pa mora Führer-jeva stranka pisarna svetovati in ga podučiti o nacionalsocialističnih pojmi in državnih zakonih in (če je potrebno) tudi izrekat ukore. Führer-jeva pisarna dobi iz teh dopisov tudi sliko o praktičnem učinkovanju izdanih zakonov in odredb. V tem je korist reševanja vseh teh vlog. Nanki takega dela se v sodelovanju z ministrstvi ter strankinimi in državnimi uradi uporabijo za nadaljnjo oblikovanje in spopolnjevanje države. Tako je Führer-jeva pisarna nacionalsocialistične nemške delavske stranke do neke meje posredovalo mesto med ljudstvom in Führer-jem.

v tehniške svrhe. To so industrijska podjetja, rokodelska podjetja, delavnice itd.

3. V druge potrošnike, v kolikor so že doslej stalni odjemalci petroleja.

Za vsako od teh treh skupin bodo trgovci, ki so od gospodarskih uradov pooblašteni za razpečevanje petroleja, sestavili po en spisek odjemalcev. Ti spiski odjemalcev odgovarjajo zgoraj navedenim trem skupinam potrošnikov.

Prvi seznam odjemalcev:

V prvi seznam odjemalcev se bo vpisalo samo tiste konzumente, ki se izkažejo z nakaznicami za petrolej (Petroleumkarten), izdanih od pristojnih gospodarskih uradov in jim je petrolej za kuho, kurjavo in razsvetljavo potreben, ker nimajo druge možnosti za kuhanje, kurjenje in razsvetljavo.

Drugi seznam odjemalcev:

Potrošniki drugega seznama odjemalcev se morajo tudi izkazati s petrolejsko karto gospodarskega urada. V ta seznam pridejo tehniške potrebe rokodelcev, potrebe za kurjavo in razsvetljavo delavnic in trgovskih lokalov. Oddaja petroleja za kurjavo je omejena na čas od 1. oktobra do 30. aprila.

Tretji seznam odjemalcev:

V ta seznam se bo vpisalo vse ostale konzumente, ki jim nakup petroleja ni življenjsko važen, z omejitvijo, da so že doslej uporabljali petrolej ter ga kupovali pri istem trgovcu na drobno. Nakaznice za vpis v seznam odjemalcev šteje 3 niso

potrebne. Opravičeni trgovci petroleja smejo potrošnike seznama 3 še le tedaj oskrbeti s petrolejem, če so odjemalcem seznamov 1 in 2 z imenovanim blagom popolnoma krili vse njihove potrebe.

Nakaznice za petrolej so pristojni gospodarski uradi ozir. župani po navodilih gospodarskih uradov v največji meri že razdelili. Potrošniki, ki še nimajo nakaznic, morajo za iste nemudoma zaprositi pri županih, oziroma gospodarskih uradih. Po 15. decembru 1941 se konzumentom seznama odjemalcev 1 in 2 brez petrolejskih nakaznic ne bo izdalo nobenega petroleja. Nakaznice ali karte za petrolej se izdajajo v sledečih barvah in oznakah:

1. Za prvi seznam odjemalcev:

Bele karte z natisom Lb Beleuchtung (razsvetljava), za kmečke potrošnike, za količino 6 litrov na mesec.

Bele karte z natisom L Beleuchtung (razsvetljava), za druge potrošnike, za količino 4 litre mesečno.

Bele karte z natisom K Kochen (kuhanje), za 12 litrov mesečno.

Bele karte z natisom H Beheizung, za 20 litrov na mesec.

Rumene karte Zusatznachweis (dodatni izkaz), za dodelitev večje količine v posebno potrebnih slučajih.

2. Za drugi seznam odjemalcev:

Modre karte z natisom Petroleum für technische Zwecke (za tehniške svrhe), razsvetljavo lokalov in kurjavo. Te v litrih držane najvišje količine se lahko na podlagi splošnega oskrbovalnega položaja vsak čas spremenijo.

Velekonzumenti, ki so doslej petrolej kupovali pri grosistih ali od vmesnih trgovcev ter rabijo več kakor 20 litrov na enkrat, smejo do nadaljnjega dobiti največ tisto količino, ki so jo leta 1940 konzumirali. Pri večjih ali novih potrebah se morajo obrniti na šefa civilne uprave. Petrolej za motorne svrhe se sme nabavljati kakor doslej samo na nakaznice za mineralna olja.

Končno se pripominja, da se mora petrolej kupovati pri trgovcih, ki so potrošnika vpisali v sezname odjemalcev. Menjanje trgovca je samo iz posebnih razlogov z dovoljenjem gospodarskega urada dovoljeno.

× Možnost zamenjave ljubljanskih hranilnih knjižic. Po Spodnji Štajerski krožijo hranilne knjižice ljubljanskih denarnih zavodov in so ta dobroimetja radi državne meje za naše gospodarstvo zamrznila. Obstoja pa možnost, da se take knjige vnovči ali zamenja. Tozadevna pogajanja so se vršila najprej s kreditnim zavodom za trgovino in industrijo ter podružnicami češke industrialne banke in z bivšim jugoslovanskim Bankverein-om v Ljubljani. Ker je važno, da se ugotovi, koliko znašajo te hranilne vloge, se priporoča, da lastniki hranilnih knjig ljubljanskih zavodov nemudoma stopijo v stik s podružnicami banke Creditanstalt-Bankverein v Marburg-u, Burggasse 13, ali pa v Cilli-ju, Bahnhofgasse 1. Pri tem je navesti ime denarnega zavoda, številko hranilne knjižice in vsoto hranilne vloge. Istim se dobijo tudi informacije o možnosti zamenjave.

× 5. 760.572 ton nafte so leta 1940 pridobili iz rumunskih petrolejskih vrelcev. Določitev cen kornzi v Romuniji. Z vladno odredbo so določili za 10 tonski vagon koruze 90.000 lejev. Ta cena velja za koruzo, ki ima 16 odstotkov vlage in 3 odstotke tuje primesi. Boljše vrste stanejo 15 odstotkov več.

× **Kromove rude** so v Turčiji v prvih desetih mesecih tekočega leta nakopali in izvozili veliko večje količine kakor lanskega leta. Po najnovejših trgovinskih dogovorih med Nemčijo in Turčijo gre sedaj te za jeklarne in oboroževanje zelo potrebne rude največ v Nemčijo. Turčija je namreč edini producent kroma v Evropi.

× **Velika uporaba strojev v kmetijstvu na Bavarskem.** Časopisje državnega prehranjevalnega staleža objavlja podatke o uporabi kmetijskih strojev. Tako se je na primer na Bavarskem od leta 1933 za celih 50% zvišalo število tistih kmetovalcev, ki se poslužujejo strojev. Mišljeni so tu stroji vseh vrst.

× **Deset milijonov božičnih dreves potrebuje Nemčija.** Za letošnji božič so že preskrbljena, ker je to delo urejeno z uredbo o ureditvi trgovišč.

× **Iz maka bodo izdelovali umetno jedilno mast na Slovaškem.** V to svrhu bo Slovaška uvozila 400.000 kg maka, ki ga bo oprostila uvozne carine.

× **V državnih rudnikih črnega premoga na Madžarskem** so lansko leto nakopali dva milij. dvojnih centov premoga. Letošnja produkcija se bo zvišala za 400.000 dvojnih centov.

× **Madžarska država** je lastnica velikih kompleksov zemljišča. Njena posestva obsegajo 750.000 oralov listnatega in 312.000 oralov iglastega gozdovja ter 63.000 oralov njiv in travnikov.

× **Petletni kmetijski delovni načrt** pripravlja bolgarska vlada. Tozadevna dela so se radi novo osvobojenih pokrajin nekoliko zavlekla, so pa kljub temu v lepem razvoju. V glavnem gre za načrte, po katerih se bo izboljšalo bolgarsko kmetijstvo.

× **Uvoz kave iz Brazilije in Kolumbije** v zedinjene države Severne Amerike so bo povečal za 110 odstotkov na podlagi najnovejšega trgovskega sporazuma, ki so ga sklenili izvozniki in uvozniki kave. Hkrati bodo zedinjene države odkupile tudi več kave iz ostalih osrednjih in ibero-ameriških držav.

× **360 milijonov lir** plača Argentina Italiji za 16 tovornih ladij, ki jih je vojna zatekla v argentinskih lukah in vodah ter so jih Argentinci sedaj odkupili.

× **Spravljanje oranž** v provinci Valencia v Španiji se je nedavno začelo. Prihodek je zadovoljiv.

× **Rumunija** je v Turčiji kupila večjo količino bombaža, ki ga bodo za rumunske domače potrebe predelale rumunske tovarne.

× **Bolgarska rečna mornarica** na reki Donau šteje okrog dvajset edinic. Od tega je nekoliko potniških, največ pa tovornih ladij. Podjetje, ki je v rokah države, baje lepo uspeva in se stalno razvija. Od potniških ladij sta »Car Boris« in »Carica Joana« največji, najlepši in najmodernejši v Nemčiji izdelani ladiji, ki imata prostora za 700 do 750 potnikov ter 50 do 70 ton blaga. Njuna hitrost doseže 30 kilometrov na uro po Donavi navzgor.

× **Hrvatska** pripravlja tri milijardno notranje posojilo za obnovo in zgraditev države.

× **Obnova na Vzhodu.** V Vilni, v bivšem poljskem in nazadnje sovjetskem mestu, so nemške oblasti stavile šest tovarn za izdelovanje sodavice in limonade v obrat. Mesečna produkcija znaša 30.000 litrov. — V Libau-u gradijo veliko pekarno, ki bo moderna sodobna tovarna kruha po nemškem vzoru. Strojne naprave pridejo seveda iz Nemčije.

UMNI KMETOVALEC

Posvečajmo pozornost tudi orodju!

Zima je tu, za kmeta čas oddiha. Delo na polju počiva, plug in brana, kose in motike rjavijo v kolarnicah, za skednji ali kierkoli že... Če beremo takšen opis v šolski nalogi o zimi, je kar lepo in prav. Nikakor pa ni prav, da je še mnogo naših kmečkih gospodarstev, kjer res leži poljedelsko orodje vso zimo pod kakim pristreškom, ali celo kar na prostem in da se ne zmeni nihče zanj, dokler ga spomladi ni potrebno spet v roke prijeti. In upravičena je sodba, da je gospodar, ki ne skrbi in ne shranjuje svojega poljskega orodja, tudi v vseh drugih ozirih slab gospodar.

Saj je poljedelsko orodje našega malo-kmečkega gospodarja, — ki si kmetijskih strojev navadno ne more privoščiti, in jih v večini naših hrbovitih zemljišč niti ne bi mogel uporabljati, — najboljši pomočnik, ki mu pri težkem delu pomaga in mu ga olajšuje.

Zato dober kmečki gospodar ne skrbi samo za svoja polja in za svojo živino, marveč prav tako tudi za svoje kmetijsko orodje! Poglejmo, kaj napravi skrben kmetovalec za svoje poljedelsko orodje po končanem jesenskem delu!

Prva, vsakemu razumnemu človeku samoumevna, a od mnogih naših gospodarjev vendar le še neuvaževana zahteva je, da ne smemo pustiti nobenega orodja ležati čez zimo na prostem, izpostavljenega dežju, snegu in megli, marveč ga moramo spraviti vsaj pod streho, če drugega ne! To ne velja samo za pluge in brane, mar-

več tudi za vozove, nasipnice (»truge« — die Truhe) za pesek in druge lesene priprave. Kmetovalcu, ki še nima primernih kolarnic ali orodnic za shrambo svojega poljedelskega orodja, lahko zagotovimo, da se mu bodo stroški za njih zgraditev ali povečanje povrnili z obrestmi — s tem, ker bo v pokritem in suhem prostoru shranjeno orodje trpelo vsaj trikrat dalje kakor ako ga pusti trohneti na prostem!

Povdariti moramo, da je treba nuditi orodju varstvo ne samo pred dežjem in snegom, temveč tudi napram megli. Zato mora imeti dobra shramba za orodje ne samo streho, marveč tudi stene, četudi samo iz krajcev. Seveda je svetovati, da napravimo vsaj pol metra visok podzidek, ker les pri tleh hitro spera. Tla kolarnice naj bodo nekoliko vzvišena nad okolico, da voda ne zateka vanjo. Dobro je tudi, da podložimo pod orodje na onih mestih, kjer se dotika zemlje, deske ali krajce, ki varujejo te dele orodja pred rjavjenjem, ozir. trohnenjem. V stensko ogrodio zabijemo nekaj močnih klinov, na katere obesimo brane, kose, grablje, itd. Za obešanje lopat, motik itd. zabijemo po dva vstricna močna klina v steno, ker na enem samem tako orodje ne more viseti. Po tleh pa razvrstimo večje orodje in ev. stroje.

Vrata na kolarnico naj segajo po možnosti čez vso širino sprednje stene in naj bodo smučna, to se pravi, tako narejena, da se posamezni polovici ne odpirata, marveč samo prerivata na eno ali drugo stran.

Druga zahteva, ki jo glede na ravnanje s poljedelskim orodjem stavimo na skrbnega kmečkega gospodarja, veleva, da moramo po končanem jesenskem delu vsa orodja očistiti in zavarovati pred škodljivimi vplivi zračne vlage. Torej ne bomo zapeljali pluga v kolarnico kar takega, kakršnega smo privlekli z njive, marveč bomo s pluga in kolc ali pluzenj skrbno ostrgali posušeno blato in gnoj in enako skrbno očistili tudi vse drugo orodje.

Železne dele, ki niso pobarvani, oz. kjer je barva povečini že odpadla, bomo odrgnili z žičnato ščetko, da tako vso rjo temeljito odstranimo. Nato pa bomo te dele zavarovali pred ponovnim rjavjenjem, ki je najhujši škodljivec železu, ker ga razjeda in uničuje. Železo lahko zavarujemo proti rji na več načinov: Dele orodja, ki so bili prvotno pobarvani, je najbolje ponovno prebarvati in sicer najprej z minijem, nato pa z oljnato barvo. Ostale železne dele, posebno še vse vijake, maticice, spojke itd., ki niso prebarvani z oljnato barvo, pa namažemo s strojnim oljem. Še bolje je, če jih z oljem opraskamo, namesto namažemo. (V ta namen so najbolj pripravne Flit-prskalice za uničevanje muh, pa tudi razne druge ročne-zidarske itd. prskalice.)

One železne ozir. jeklene dele orodij, ki pridejo pri uporabi v stik z zemljo, predvsem lemeže, deske in črtala plugov in okopalnikov, platišča motik in lopat ter podobno lahko namažemo, namesto z oljem, z apnenim beležem. Nekateri mažejo z apnenim beležem tudi kose in srpe, vendar jih je bolje namazati z oljem, kajti apno ne gre rado od kose in ovira košnjo kosa ne teče.

Leseni deli orodij, ki jih hočemo pre-

(Aufnahme Archiv)

Landarbeit hilft siegen! Jeder, der heute Arbeit am deutschen Boden leistet, hilft mit die Ernährung des deutschen Volkes zu sichern. Unser Dank gilt auch den unzähligen Arbeitsmädchen, Pflichtjahr- und Landdienst-Jungen und -Mädchen, die unermüdetlich vom frühen Morgen bis zum späten Abend schaffen, um das Brot des deutschen Volkes zu sichern

barvati z oljnato barvo, morajo biti predvsem popolnoma suhi. Če smo z orodja blato spravili z vodo, moramo torej počakati, da se les spet docela osuši. Nato ga najprej z lanenim oljem, firnežem ali pa lesnim karbolinijem prepojimo. Šele, ko se spet dovolj osuši, to je čez kakih 14 dni, smemo nato les namazati z oljnato barvo, ki mora biti dovolj mastna, ker sicer kmalu razpoka in se oluščiči, kar se zgodi tudi, če smo barvali premalo suh les, ali brez predhodne prepojitve.

Kolesa pri vozovih je najbolje namazati najprej z lesnim katranom ali terom, in ko se ta oplesk osuši, s premogovim katranom.

Povdarjamo, da je treba morebitne stare opleske in ostanke barv temeljito ostrgati, preden les vnovič barvamo!

Dober gospodar bo obenem, ko spravlja poljedelsko orodje v zimsko shrambo, tudi vsak del posebej skrbno pregledal in ugotovil morebitne okvare in dele, ki potrebujejo popravila oziroma nadomestila. Popravila potrebna orodje ne spada v shrambo temveč ga odpeljimo kovaču ali kolarju v popravilo! Ne odlagajmo po vzgledu malomarnih gospodarjev popravila toliko časa, da bi bilo potrebno zapegljati plug na njivo, mi pa bi ga peljali šele h kovaču, da bi polja preraščal plevel, ker ni nobene nasajene motike pri hiši itd.

Isto velja tudi za nakup morebitnih nadomestnih delov: naročimo jih čimprej! Radi izrednih razmer se bo dobava verjetno itak zakasnila, torej imamo toliko več vzroka, da se z naročilom podvizamo!

Pri naročilu nadomestnih delov za v tovarni izdelano orodje je najvažnejše, da — če le mogoče — navedemo natančno tovarniško označbo orodja in po možnosti tudi nadomestnega dela, če ima posebno označbo. Vsaka tovarna izdeluje namreč najraznovrstnejše tipe (oblika) posamez-

nih orodij in pri vsakem od njih se sestavni deli več ali manj razlikujejo od istoimenskih sestavnih delov orodij drugih tipov. Posamezne tipe in modele označujejo zato tovarne navadno s posebnimi imeni oziroma črkami, različne velikosti enakega tipa pa s številkami.

Če naročaš n. pr. nov lemež za svoj plug, moraš torej točno navesti tip in velikost pluga kakor tudi točno označiti zaželjeni nadomestni del. N. pr. »desni lemež za Sack Brabanter Wendepflug WB 7 J« ne pa morda samo »lemež za Sackov plug«, kajti na tako naročilo ti tovarna ne ve kaj poslati. Ker vsaka tovarna ob dobavi orodja navede bodisi v naročilnici ali v računu točno tovarniško oznako orodja, je važno, da si jo gospodar dobro zapomni in pri vsakem naročilu nadomestnih delov navede. Največkrat je znak in številka tudi vtisnjena nekje na orodju. Povedano velja tudi za naročanje nadomestnih delov kmet. strojev. Pri bolj zamotano sestavljenih orodjih ozir. strojih, pri katerih pa posamezne sestavne dele ne vemo točnega imena, je najbolje vsaj približno narisati obliko in lego zaželenega dela, kakor tudi vse potrebne mere: premer, dolžino, pri kolesih tudi število in obliko zob itd.

Pri manjšem, ročnem orodju: lopatah, motikah, sekirah itd. bomo čez zimo izmenjali nalomljene držaje in toporišča, dali podstavili in naostriti rezila, grabljam bomo postavili izpadle zobe, napravili bomo tudi potrebno število novih grabelj in nekaj rezervnih grabljišč in kosišč, ročic za vozove ter toporišč za sekire in držaje za motike in lopate. Saj vemo, da poleti ni časa za tako delo, polomi se pa vsaka stvar najraje takrat, ko delo najbolj priganja.

Pri plugih je posebno važno, da ne pozabimo dati priostriti otopljene ostrine lemežev in črtal, kajti top plug povzroča je nepotrebno mučenje živali. Pri plujnjah

(kolcah) je morda potrebno dati popraviti iztečena osišča. Tudi branam je treba naostriti in po potrebi uravnati zobe ter nadomestiti izpadle.

Pri vozovih pregledimo, v kakem stanju so kolesa, predvsem šine in platišča sploh, nadalje osi, zavore, lestvine itd. Kar je potrebno popravila, naj roma takoj h kolarju, ozir. kovaču.

Mnogo manjših popravil lahko izvršimo sami v teku zime, če si uredimo primerno delavnico in nabavimo nekaj orodja: ključev, klešč, kladiv, dlet, žag, pil itd. Taka delavnica naj ne bi manjkala na nobeni kmetiji. Stara, sicer častitljiva navada, da popravljajo kmetje pozimi orodje v »ta veliki hiši«, kjer stoji navadno tudi skobelnik »hobelpok«, naj bi izginila prej ko prej, kajti pri takem delu se vzdiguje prah, ki se vlega nato na pohišstvo, posteljnino in tudi na pljuča vseh, ki v hiši prebivajo. Seveda mora biti mogoče, delavnico kuriti, kajti sicer je nemogoče delati v njej takrat, ko je najbolj čas: to je ob prav mrzlem vremenu.

Tudi koše in košarice je bolj prav plesti v delavnici kot pa v »hiši«, vendar ni nobene škode, če se s tem delom zabavajo dedek tudi za pečjo.

Zdajle ob koncu leta je tudi primeren čas, da gospodar napravi popis svojega gospodarskega inventarja, to je seznam vsega orodja; če pa ga ima že sestavljenega, bo pregledal, da li je vse orodje doma, ali pa je morda razposojeno in morda že napol pozabljeno pri tem in onem sosedu. Na podlagi seznama bo tudi ugotovil, koliko je v preteklem letu orodja propadlo, koliko pa je nanovo nakupljenega in narejenega, oz. koliko orodja te ali one vrste si mora čez zimo preskrbeti.

Ker sega napredek v kmetijski tehniki tudi do najvsakdanjšega orodja, se bo skrben kmetovalec čez zimo tudi poučil iz strokovnih knjig (Opozarjamo na tem

!Tu odrezati

MALE VESTI

* **Ljudsko gibanje v spodnještajerski prestolnici.** Po podatkih, ki smo jih dobili od Stanovskega urada (Standesamt) v Marburg-u, se je med 15. in 30. novembrom t. l. na področju mesta Marburg poročilo 22 parov. V rojstne knjige so v istem času vpisali 64 novorojenčkov: 39 fantov in 25 deklic. Na pokopališče so pa v zadnjih 15 dneh zapeljali 50 oseb. Od teh je bilo 31 moških in 19 žensk.

* V Marburg-u je smrt pograbila v zadnjem tednu 71 letno zasebnico Marie Koschar, stanujočo v Radezkvstraße 3. — V ulici Horst-Wessel-Straße številka 25, je umrla Theresia Ultschnik, tudi v 71. letu svoje dobe. — Na Thesen-u, v Luisengasse 15, je svoje drage zapustil 60 letni ključavničar in monter Georg Fuchs. — Marburg, Ufergasse 14, je preminula 44-letna kuharica Cäzilie Mastinschek. — Komaj star 15 let, je v Oberrotweinerstraße 6, izdihnil Josef Korošetz, sin delavca. —

An den Verlag

„*Untersteirischer Kalender*“

Marburg a. d. Drau

Badgasse 6

mestu samo na drobno knjižico: »Die lustige Landarbeitsfibel«, ki jo lahko dobi vsakdo brezplačno pri založbi: Deutsche Landwirtschaft, G. m. b. H., Berlin SW 11, Hafenplatz 3.), iz obvestil v strokovnih časopisih, potem ogleda v strokovnih trgovinah in v pogovorih z naprednejšimi sosedji, kaj naj pri svojem orodju izboljša, oziroma, kakšne priporočljive novosti naj si nabavi.

In ne samo to: Tudi sam naj poskuša izboljšati eno ali drugo orodje. Skoraj vse izboljšave in izpopolnitve kmetijskega orodja v zadnjih desetletjih so namreč izumi domiselnih kmetovalcev samih. Zakaj ne bi tudi tu poskušal, prispevati k kmetijskemu napredku?

Kmetovalci, ščitite Vašo živino pred kugo sli- novko in parkljevko!

Bodite pazljivi glede grozečega prenašanja te bolezni v Vaše hleve ter upoštevajte najnatančneje sledeče varnostne ukrepe:

1. Izogibajte se tujih hlevov in dvorišč ter vseh lokalov, kjer se zbirajo ljudje v večjem številu!

2. Ne dopuščajte prihoda tujih oseb v vaša dvorišča in ne pustite jih prenočevati v hlevih ali na skednjih!

3. Ne kupujte goveje živine, ovac, koz in svinj neznanega porekla ter iz krajev, v katerih imajo sli-
novko!

4. Bodite previdni pri nakupovanju krme. Ne kupujte v krajih s sli-
novko. Tozadevno povprašajte pri občinskem uradu!

5. Ne spuščajte psov, mačk in perut-
nine v hleve!

6. Pred hlevska vrata natrosite stol-

Važno!

Vsem čitateljem „Štajerskega Gospodarja“

V kratkem bo izšel prvič za osvobojeno Spodnjo Štajersko

„Untersteirischer Kalender“

ki naj bi bil v vsakem gospodinjstvu, saj bo dober svetovalec vsakomur za celo leto 1942. Ta koledar bo zelo poceni, saj stane z dostavnino vred samo 80 Rpf.

„Untersteirischer Kalender“

bo obsegal 24 strani kalendarja, mnoge slike, poučne članke o organizaciji „Steirischer Heimatbund“ in njenih ustanov. Vsak kmetovalec bo našel v tem koledarju važne tabele in poučne članke. Koledar

„Untersteirischer Kalender“

bo obsegal nad 160 s'ran. Imel bo tudi mnogo leposlovnega čtiva. Izpolnite čimprej jasno in čitljivo v današnji številki nahajajočo se naročilnico ter priložite odgovarjajočo svoto v znakah. Naročilni list in znamke vložite v kuverto ter odpošljite na naslov: Verlag „Untersteirischer Kalender“, Marburg a. d. Drau, Badgasse 6

čeno negašeno apno. Opazujte vsak dan živino in nje zdravstveno stanje! Sumljive znake javite takoj občinskemu uradu. Slinavko in parkljevko je treba takoj prijaviti. Kdor obolesti ne javi, nima pri izgubi živine pravice do državne odškodnine!

7. Proti kugi sli-
novki in parkljevki ni zanesljivega preprečevalnega sredstva! Zavrnite vsa tajna in mazaška sredstva!

8. Živinorejci! Pridržujte se uradnih navodil! Od Vašega sodelovanja zavisi uspeh hitre odprave te bolezni!

An den Verlag — Upravi

„Untersteirischer Kalender“

Marburg a. d. Drau

Bestellschein - (Naročilnica)

Ich (wir) bestelle(n) hiermit — Naročam(o)

----- Stück
(komadov) »Untersteirischer Kalender 1942«

zum Preise von 60 Rpf. und 20 Rpf. Zustellgebühr, zusammen also 80 Rpf. für 1 Stück,
(za ceno 60 Rpf. in 20 Rpf. dostavnine, skupno torej 80 Rpf. za en komad).

Der Betrag von ----- RM. ist in Briefmarken beigelegt.

Vsota ----- je priložena v znakah.

Den (die) Kalender ersuche(n) ich (wir) an meine (unsere) tiefstehende Adresse zu senden.

Koledar(je) naj se pošlje na moj (naš) sledeči naslov:

Adresse (naslov):

Name (ime): -----

Beruf (poklic): -----

Ort (kraj): -----

Straße (cesta): -----

Post (pošta): -----

Unterschrift (podpis)

64 letna Antonia Kaloch, so-
proga posestnika v Brunn-
dorf-u. se je tudi za večno
ločila od svojih dragih. —
Nesreča je povzročila smrt
58 let starega železničarja
Franz-a Bak-a iz Kartscho-
win pri Marburg-u. — Te-
sarjeva žena Rosalia Stu-
pan je umrla v Bancalari-
gasse 6. Bila je stara 71 let.
— V bolnišnici v Marburg-u
so pa v istem tednu umrli:
Franziska Koschuta, stara
67 let, hišna posestnica v
Marburgu, Goethestraße 2,
47 letni Franz Frank, želez-
ničarski ključavničar iz
Brunndorf-a ter dve leti
mlašji Jakob Politsch, vini-
čar iz Wachsenberg-a.

☐ Strahleck (preje Ru-
precht) pri Pettau-u. Pri
nas je meseca julija tega
leta 34letni posestnik Ja-
kob Dobaj splezal na dre-
vo, da bi nabral črešeni.
Pri tem je iz višine deset
metrov tako nesrečno pa-
del iz drevesa, da si je zlo-
mil hrbtenico. Ves trud
zdravnikov, ohraniti ga pri
življenju, žal ni uspel. Do-
baj je te dni na posledicah
svoje poškodbe preminul.

* **Kmetijska razstava**, ki jo je med 7. in 14. decembrom t. l. nameravala v Marburg-u v dvorani organizacije Steirischer Heimatbund prirediti organizacija Landesbauernschaft Südmark, je radi slinovke in parkljevke do nadaljnjega preložena. Predprodaja vstopnic se bo nadaljevala in bodo iste pozneje veljavne.

* **Uradne ure za stranke v uradnih političnega komisarja za Landkreis Marburg** so glasom razglašene vsako sredo in soboto med 9. in 13. uro. Gospodarski in prehranjevalni urad oddelek B, pa sprejema stranke kakor doslej.

* **Odpiranje mesnic na območju Landkreisa Marburg** je dovoljeno tudi ob petkih popoldne. Tako glasi razglas, ki ga je objavil vodja prehranjevalnega urada političnega komisarja.

* **Nemci iz Dobruđe na Spodnjem Stajerskem**. Nedavno je iz preseljeniškega taborišča v Mauer-Öhling-u (Kreis Amstetten) odšel transport 580 Nemcev iz Dobruđe na Spodnjo Stajersko. Ti Nemci so bili nad eno leto v imenovanem taborišču. 130 jih je delalo že v delovni službi.

* **»Zlata nedelja«** bo letos 14. decembra. Državni gospodarski minister je izdal odlok, da bo za letošnji božič samo ena nedelja takozvana »zlata nedelja« za božične nakupe in sicer dne 14. decembra. Imenovanega dne bodo torej tudi na Spodnjem Stajerskem lahko trgovine za nakup odprte. Podrobnosti bodo objavile upravne oblasti.

* **Reichsmarschall Göring in francoski državni šef maršal Petain** sta se dne 1. decembra sestala v St. Florentin-Vergignyju, kjer sta imela daljši sestanek o vprašanjih, ki zanimajo Nemčijo in Francijo.

* **Romunski minister za delo v Berlinu**. Na povabilo Reichsorganisationsleiterja dr. Ley-a je prispel v terek romunski minister za delo dr. Danulescu v Berlin. V Nemčiji si bo imenovan romunski minister ogledal razne veleobrate in socialne ustanove Nemške delovne fronte.

* **Novi ministri na Japonskem**. Kakor poroča agencija Domei, je bil nekdanji trgovinski minister Jošijaki Hata imenovan za prometnega ministra. Dosedaj je vodil ta resort podadmiral Terajima. Minister za poljedelstvo in gozdarstvo Hiroja Ino, je bil obenem imenovan za ministra za prekomorske zadeve, ki ga je doslej nadomestoval zunanji minister Togo. Ministri so bili v terek zapriseženi v cesarski palači.

* **Protiboljševiška razstava v Budimpešti**. Četrtek, dne 4. t. m. so v Budim-

pešti otvorili veliko protiboljševiško razstavo. Političen pomen te razstave je bil dovolj jasno podčrtan z osebnostjo ministrskega predsednika Bardosy-ja.

* **Do božiča bo vse baje vsi jugoslovanski vojni ujetniki** hrvatske narodnosti, ki se še nahajajo v nemškem ujetništvu vrnejni v svojo domovino. Transporti s povratniki prihajajo že cele tedne.

* **Državno učiteljsiše** so otvorili dne 29. novembra v Marburgu.

* **Razdražen bik ga je umoril**. Johann Bischof iz Leßberg-a v Gau-u Oberdonau je hotel z gnojnimi vilami iz tujega zemljišča spoditi dve in pol leti starega bika. Bik ga je pa pri tem z rogovi napadel ter viekel kakih 50 metrov daleč proti nekemu gozdu. Bischof je zadobil tako hude rane, da se ni mogel več dvigniti in je umrl. Razdrvanega bika niso mogli ukrotiti ter so ga s puškinim strelom pokončali.

* **7 krav — 32.334 kg mleka**. V Oberlienz-u živi kmet Ludwig Baumgartner, ki je lastnik 11 hektarjev velikega posestva, od katerega je samo 4,75 hektarjev rodne zemlje. Kljub temu je Baumgartner lanske leto od 7 krav oddal 32.334 kg mleka ter s tem dosegel rekord v pridelovalni bitki za mleko na področju organizacije kmetov Landesbauernschaft Südmark. Vsaka krava mu je dala povprečno 4.614 kg mleka letno. — Ta sijajen uspeh je Baumgartner dosegel s pravilno nego in dobrim krmljenjem izbranih pasem. Pokrmil je najboljšega sena in repe do 60 kg dnevno, razen tega je dal še vsaki kravi po kilo in pol posebne hrane. V letnem času so krave dobivale zeleno krmo, imele so pa tudi priložnost gibanja na svežem zraku na tekališču. Teleta Baumgartner sploh ni redil, temveč jih je prodal, ko so za zakol dorastla. — Omena vredno je še, da je mleko teh krav vsebovalo 3,68% maščob in da je vsaka krava lanske leto dala okrog 169 kg masla.

* **Litvinov je v Singapurju**. Znani boljševiški diplomat Litvinov je na svojem potovanju v Ameriko prispel v Singapur. **Izredna seja japonske vlade**. Japonska vlada se je nedavno sestala k izredni seji pod predsedstvom ministrskega predsednika. Zunanji minister general Tojo je pri tej priliki poročal o stanju pogajanj z Zedinjenimi državami.

* **Osemletnico obstoja organizacije »Kraut durch Freude«** so nedavno proslavili v Berlinu.

* **Novo električno centralo** bodo gradili v Veliki Gorici na Hrvatskem. Stroški so preračunjeni na 500 milijonov kun.

* **Gerard zahteva takojšnjo vojno napoved Amerike**. Bivši poslanik Zedinjenih držav v Berlinu, James Gerard, je bil te dni izvoljen za častnega predsednika zveze za direktno vojno udeležbo zedinjenih držav. Pri tej priliki je zahteval Gerard takojšnjo vojno napoved oziroma vstop v vojno. To bi po njegovem mnenju utegnulo skrajšati vojno ter ojunčiti vse zavezniške in premagane narode. Ameriško ljudstvo in ameriška industrija bi se v tem slučaju zavedala, da se nahajajo Zedinjene države resnično v vojnem stanju. S to svojo izjavo se je popolnoma razglašil stari vojni hujskač Gerard.

* **Madžarski finančni minister dr. Remenyi-Schneller** je prispel na povabilo nemškega finančnega ministra grofa Schwerin-Krosigk-a pretekli ponedeljek v Berlin, kjer je bil sprejet z velikimi častmi. Dr. Remenyi-Schneller je s tem vrnil svoječasi budimpeštanski obisk nemškega finančnega ministra.

* **Hrvatska se bo bodoče leto udeležila mednarodnih razstav**, ker je v tem pogledu letos napravila dobre izkušnje. Razstaviti misli na spomladanski in jesenski razstavi v Leipzig-u, na pomladanski v Wien-u, Plovdivu, Milanu, Ljubljani in Budimpešti ter na jesenskih razstavah v Wien-u in Prešburžu-u.

* **19 milijonov Reichsmark** so darovali vojaki za Nemški Rdeči križ. Vrhovno poveljstvo nemške oborožene sile objavlja rezultat nabiralne akcije med vojaki za Nemški Rdeči križ, namenjen za drugo vojno pripomoč. Po dosedanjih poročilih so nabrali 19.000.695,95 RM.

* **370.000 delavcev** zaposluje madžarska industrija. Ti delavci so leta 1940 izdelali za 4,4 milijarde pengov tovarniških izdelkov.

* **Zamenjava vozniških jugoslovanskih dovolil**. Politični komisar za Landkreis Marburg poziva lastnike jugoslovanskih vozniških dovolil, da najkasneje do 15. decembra t. l. pri pristojnih županijah zaprosijo, da se jim iste zamenja za nemške. Podrobnosti se izvejo pri uradnih županijah.

* **Konje kradejo**. Posestniku Josef-u Boschitz-u iz Podgorja so iz nezaklenjenega hleva ukradli 12 let starega konja, ki je bil vreden 400 RM. V Buchern-u je iste noči iz nezaklenjenega hleva izginila 13 let stara kobila. Škode je 600 RM.

* **Pridelovalne in trgovino semen** bodo v Bolgariji stavili pod državno kontrolo. Tozadeveni zakon se že pripravlja.

* **Italijanski kralj je odlikoval Reichsmarschall-a Göringa** z največjim italijanskim redom za vojne zasluge z velikim trakom vojaškega reda hiše Savoyen.

Visoki svetlobni učinek
Velika ekonomičnost.
 Zahtevajte vedno Osram-D

OSRAM-D daje poceni svetlobo.

Eine Tasse Kathreiner sieht so aus wie eine Tasse Bohnenkaffee, er schmeckt auch so ähnlich - aber er ist doch anders: von eigener Art! Und danach will er auch behandelt sein. Man muß ihn kochen, drei Minuten lang kochen. Dann gewinnt man seinen ganzen Gehalt!

* **Zivilske nakaznice so dokumenti.** Tako razglašajo prehranjevalni urad političnega komisarja za mesto Marburg an der Drau. Vsaka nakaznica mora imeti vpisan naslov lastnika ter je z istimi postopati z največjo brigo in skrbnostjo. Vsako izročanje nakaznic trgovcem v svrhu priprave blaga itd. je nedopustno. Za izgubljene nakaznice se samo v izjemnih slučajih lahko dobi nadomestilo in to le tedaj, če lastnik dokaže, da izgube ni zakrivil sam.

* **90 letni rezbar živi v Oberammergau-u,** ki še danes po 14 ur dnevno izdeluje lesene rezbarije. Tobias Zwink, tako je ime temu rezbaru lesenih podob, je že 75 let pri svojem poklicu.

* **Višek skopuštva in omejenosti.** V Mittelwald-u v Sleziji je umrla neka 70-letna vdova. Najemnica, ki se je vselila v njeno stanovanje, je hotela peč v sobi zakuriti. Ker pa peč le ni vlekla in se je samo kadilo, je poslala po pečarja. Ko je ta prišel, je našel, da je v peči bilo skritih 14.000 RM denarja v papirju in kovancih, ki so onemogočali odvod dima. — Prišteden denar pač sliši v hranilnici in ne v peč ali dimnik.

* **Na Azorskih otokih v Atlantskem oceanu** je nedavno divjal tornado, ki je povzročil mnogo škode. Vetrovje je trajalo 5 ur in je pri tem izginilo več na obrežjih ležečih hiš, ki jih je požrla oseka.

* **Ibero-Amerika se že tudi brani Židov.** Ibero-ameriške republike Argentina, Chile, Uruguay, Brazilija in Bolivija so sklenile dogovor, da bodo odslej preprečile vsako ilegalno naselitev židov na območju svojih držav.

* **Tudi Francija rešuje židovska vprašanja.** Vlada v Vichy-ju je razveljavila trenj senatorjem in devetim narodnim poslancem na podlagi zakonitih predpisov njihove mandate. Večina teh židovskih politikov se že nahaja po koncentracijskih taboriščih.

O predstavah potovalnega gledališča na Sp. Štajerskem

»Steirische Volksbühne von Bernsteine«, to je štajerski potujoči ljudski oder, je v raznih krajih Spodnje Štajerske priredil predstave, kjer je kmetom in delavcem uspešno nudil domačo štajersko umetnost. Prireditve so bile povsod nad vse razveseljivo obiskane. Gledališki uspehi bodo v nekaterih krajih ostali naravnost nepozabni. Je pa to tudi čisto naravno. PODEŽELSKI ČLOVEK, delavec in kmet, sta ravno tako dovzetna za našo ljudsko umetnost, kakor je to primer pri duševnih delavcih. Gledališče ni danes nikakršna moda več, gledališče je ljudsko. Zato je pa tudi naloga imenovane gledališča, da se spomni podeželskih krajev tudi v najoddaljenjih krajih Spodnje Štajerske.

O oderskih uspehih, ki jih je deležno imenovano gledališče v raznih krajih, govorijo srca tistih poslušalcev, ki drugače ustvarjajo in delajo na de-

želi. Po 15 km daleč prihajajo kmetje peš k predstavam, nešteto krat samo v modrih predpasnikih kar od dela. Po vaseh, ki ležijo po 1400 metrov visoko, se je k predstavam že večkrat nabralo nad 300 kmetov.

Umetniki tega potovalnega odra so igralci, razsvetljevalci, oderski delavci itd., z eno besedo: vse v eni osebi. S trdno voljo in veseljem do umetniškega delovanja premagajo vse napore in težave, ki so s poskušnjami, predstavami in stalnim potovanjem povezane. V zadoščenje jim je, videti zadovoljne in vesele obraze kmečkih obiskovalcev njihovih nastopov.

PODEŽELSKA predstava ljudskega odra »Steirische Volksbühne von Bernsteine«, se na Spodnjem Štajerskem vršijo samo v okviru organizacije NS-Gemeinschaft »Kraft durch Freude« ter je upati, da bodo tudi ob straneh ležeče vasi deležne teh prireditev.

* **Kontrolo vodilnih položajev v privatnih podjetjih** so uvedli na Madžarskem. Gre za to, da se na vodilnih mestih zaposli zanesljive ljudi in da se kontrolira njihove dohodke. Odredba velja samo za delniške družbe, zadrage itd., ki so po trgovskih predpisih in zakonih vezane na objavljanje svojih bilanc.

* **»Stalin« je bil potopljen.** Po poročilih, ki jih je prejel italijanski list »Giornale d'Italia«, je bila sovjetska matična ladja za letala »Stalin« (9000 ton) preteklo soboto potopljena v Črnem morju.

* **Guvernerski svet v Črni gori.** Italijani so v Črni gori ustanovili takozvani guvernerski svet. Sedež guvernerja, ki ga imenuje vrhovni poveljnik italijanske oborožene sile, je v Cetinju.

* **12.950 Avstralcev je krvavelo za angleške interese.** Po izjavah avstralskega

ministra narodne obrambe zaznamuje Avstralija izgubo 12.950 mož, ki so padli, bili ranjeni ali ujeti v bojih na Balkanu, v Severni Afriki in Siriji.

* **Železniška nesreča iz lahkomišelnosti.** V ibero-ameriški republiki Argentini se je šest vojakov-zastojkarjev v vagonih tovornega vlaka vozilo na dopust. Med vožnjo so se vojaki igrali ter odklopili vezavo dveh vagonov, kar je razdelilo vlak na dva dela. Pri kmalu na to sledeči vožnji navzdol, sta pa oba dela vlaka tako skupaj trčila, da je večje število vagonov popolnoma zdrobilo.

* **Izbruhe vulkanov** so nedavno zaznamovali na vzhodnem delu Jave (otočje Sunda). Iz 15 novih žrel so se zllili čeli veletoki lave, ki so se v svoji temperaturi 500 stopinj C združili in uničili bližnje rodovitne ravnine.

DOPISI

□ Komenda bei Stein (Südkärnten). Imeli smo zborovanje organizacije »Kärntner Volksbund«. Dvorana našega doma je bila dostojno okrašena z venci in zastavami Reich-a in stranke. Slika Führer-ja je bila vsa v zelenju in cvetju. Zborovalcev se je nabralo, da jih prostrana dvorana še zdaleka ni mogla v celoti zajeti. Kot govornik je nastopil Bundesschulungsleiter tovariš Dimmig. Baval se je s komunizmom ter o lažeh, ki jih poskušajo razširjati sovražniki Nemčije. — Kot drugi je spregovoril komisar občine, tovariš Mejatsch. V svojem poročilu je podčrtal, da v občini ni samo že davno odpravljena brezposelnost, temveč, da je že prav težko najti delovne sile. Občina Komenda — tako je naglasil Mejatsch — bo prva občina na Gorenškem, ki bo dobila novo dvanajst-razredno šolo. Poslopje bo gotovo ponos cele pokrajine.

□ Nova Gauleiter-ja za Gau Kärnten in Gau Salzburg. Führer je dosedanega Gauleiter-ja in Reichsstathalter-ja v Salzburg-u, dr. Friedrich Rainer-ja, imenoval za Gauleiter-ja in Reichsstathalter-ja Gau-a Kärnten. Na njegovo dosedanjo mesto je prišel Reichsstudentenführer Oberdienstleiter dr. Gustav Adolf Scheel. Istočasno je Reichsführer ff, s pristanikom Führer-ja, postavil dosedanega zastopnika Gauleiter-ja Gau-a Kärnten, Franz-a Kutschera na službovanje v urade Reichskommissar-ja za utrjevanje nemštva v Berlin.

□ Triptis (Thüringen). Najlepše pozdrave pošilja vsem znanim in v domačem kraju živečim Spodnještajercem in Kranjcem nad 27 let v toplicah Munkendorf (preje Tschatesch) v okraju Rann, kot maser delujoč in sedaj preseljen, trenutno v preseljeniškem taborišču Wischenburg bei Triptis in Thüringen se nahajajoč Špilek.

Burg-Lichtspiele

Marburg, Burgplatz 1

Posebne predstave
kulturnih filmov

v nedeljo, dne 7. decembra 1941,
ob pol 11. uri ter v ponedeljek,
torek in sredo ob 13.45 uri **Degeto-**
film:

Mihelangelo

Zivljenje Titana. — Za mladoletne
dovoljeno.

Od petka naprej dajemo Bavarla-
film:

Ljubezen je

racine prasta

(Liebe ist Zöllfrei)

v katerem nastopajo Hans Moser,
Susi Peter in Hans Olden. — Za
mladoletne je obisk prepovedan.
773

MALI OGLASI

Vsaka beseda stane 10 Rpf, maslino
šifro je 35 Rpf, pri iskanju služb 25
se zaračuna 50 Rpf poštine. Zaključek
16. uri. Male oglase se prevzame samo
veljavnih poštinih znamkah. Najnižja

tiskane besede 20 Rpf. Pristojbina za
Rpf. Za dostavljanje pisem pod šifro
sprejemanja oglasov je v četrtak ob
proti predplačilu, iz podeželja tudi v
cena malemu oglasu je 1 Reichmarka

Kupim dobro ohranjeno pohištvo za
spalnico in kuhinjo, nov ali
malo rabljen šivalni stroj, žensko in mo-
ško kolo ter gramofon s ploščami. Stefan
Pantner, Uhrmacher, P. Laak bei Süßen-
heim. 767

**Ržene podrajčke
in pšenične skope**

kupuje izdelovalnica slamnatih tuljcev za
steklenice Paula Wessely, Pettau, Lasten-
straße 8. 738

Posestvo, ki meri 40 oralov, lepo
s polnimi gozdovi, bli-
zu Buchberga, se proda takoj po zelo
nizki ceni. Naslov v upravi lista. 772

Posestniška hčerka z doto in službo želi
poročiti

železničarja srednjih let. Vdovci niso iz-
ključeni. Pismene ponudbe s sliko pod
»Tiha sreča« na upravo lista. 768

Gospod z lepim posestvom se želi se-
znaniiti v svrhu

ženitve

z dekletom do 24 let, ki ima veselje do
posestva in nekaj imetja. Ponudbe pod
»Dobro srce« na upravo lista. 748

Iščem

hrano in stanovanje

pri dobri družini. Imam svojo posteljni-
no. Naslov v upravi lista. 755

Kuharica (gospodinja), poštena,
stara največ 32 let, se
sprejme na deželo k gospodu. Ponudbe
na upravo lista pod »Mirna«. 761

Samostojna, varčna

kuharica

za gostilno in kmetijo ter

dekle

za gospodarska dela, se sprejmeta. Po-
nudbe pod »Trgovina« na upravo lista.
749

Samostojen majer

se takoj sprejme. Naslov v upravi lista.
762

Sprejemem

dva učenca

za trgovino z mešanim blagom. Hrana,
stanovanje in pranje v hiši. Naslov v
upravi lista. 746

Urarski pomočnik

se sprejme takoj pri Jakob-u Mulja-
wetz-u, Marburg (Drau), Friedrich-Lud-
wig-Jahn-Platz 1. 750

Kovaški pomočnik,

izurjen, se sprejme. Naslov v upravi
lista. 720

Prodajalka, 22 letna, večča nekoli-
ko nemščine, vajena
tudi gostilne išče kakršno koli zaposlit-
tev. Ponudbe na upravo lista pod »Vži-
vim se v vsako delo«. 759

FANT želi dovršiti učno dobo v
špecerijski trgovini. Naslov
v upravi lista. 758

UČENCA s primerno šolsko iz-
obrazbo, v trgovino
mešanega blaga, sprejme takoj, Josef
WAGNER, Gemischtwarenhandlung,
Erlachstein. 745

Hišnega hlapca

zmožnega nemščine, sprejemem v gostil-
no. Alois Nekrep, Marburg (Drau),
Viktringhofgasse 4. 752

Kmetsko dekle

sprejemem na majhno posestvo. Vprašati
pri Skerbinek, Marburg (Drau), Frie-
drich-Ludwig-Jahn-Platz 1/L. 757

Mizarji, hlapec

za konje in

dekla

za hišna dela, se sprejmejo takoj.
Oglasiti se je pri lesni trgovini Wilhelm
Erlich, Brunnendorf bei Marburg (Drau).
753

Konjski hlapec

oženjen, žena kot svinjska dekla, z vso
oskrbo, se sprejmeta na Gutsverwaltung
Straßenhofen, P. Kunigund. 726

Viničarja s 3-4 delovnimi moč-
mi sprejemem. Vprašati
Arbeitsamt, Marburg (Drau). 721

Viničar s 4 delovnimi močmi, zanes-
ljiv delavec, se takoj sprej-
me. Joh. Jauschnigg, Unt.-Kunigund, P.
Ober-Kunigund. 770

HLAPCA h konjem sprejemem
tako. Vprašati Mar-
burg (Drau), Pobersch, Zwettendorfer-
straße 17. 771

TO IN ONO

o Iz bunkerja so napravili vojni muzej.
V Zweibrücken-u so iz bivšega bunkerja
napravili muzej, kjer so shranili vse mo-
goče vrste orožja, ki so ga na zapadu
zaplениli. Muzej je posvečen spominu na
zmagovit nemški predor francoskih utrdb
na Maginot-ovi črti.

o Tako napreduje civilizacija pod an-
gleškim klobukom. Letošnje ljudsko štetje
v Indiji je glasom poročil iz Delhija poka-
zalo, da je 88% od vseh 388 milijonov
prebivalcev Indije analphabetov, ki niso
veščili ne čitanja in pisanja. Indija je, ka-
kor znano, angleška kolonija.

Ravnokar je izšel v štiri-
barvnem tisku novi

plan mesta Marburg a. d. Drau

z najnovejšim seznamom
ulic in cest

Cena RM 1.-
po pošti RM 1.20

Dobi se pri založniku

Wachnezer Deuckeei

Marburg, Badgasse 6

ter v vseh knjigarnah in
večjih trafikah

Pisalne in računske stroje

kupuje Kowatsch, Marburg (Drau),
Obere Herrengasse 14. 756

Dinamo za kolo prodam. Skrabl,
Marburg (Drau), Thesen,
Unterdobrawa 165. 764

Stare postelje, vložke in omare se bo
prodajalo

v soboto, dne 6. decembra 1941, ob
15. uri v oskrbnišnici Marburg (Drau),
Burggasse 40. 751

Dve kravi,

ena od teh visoko breja, zelo dobra
mlekarica, na prodaj. Marburg (Drau),
Thesen, Pellauerstraße 70. 754

Telico, visoko brejo, prodam. Ro-
gais 27, P. Kötsch. 763

Svinje plemenske proda Gutsverwal-
tung Straßenhofen, P. Kuni-
gund. 727

Cunje krojaške odrezke, stari
železje in kovine, papir
ovčjo volno, svinjsko in govejo dlako
(arovec) kupuje vsako količino Alois
Arbeiter, Marburg, Draugasse 5 507

Razprodam vse vrste važnih delov
za kolesa. Skrabl,
Marburg (Drau), Thesen, Unterdobrawa
Nr. 165. 717

Pozor vinogradniki!

Sredstvo za razkisanje letošnjih vin!

Po vinskem zakonu dovoljeno. Izvrstno
sredstvo za razkisanje in čiščenje vin
je prašek, ki odvzame vinu kiseli okus
in naredi vino normalno in okusno.
Uporabno je tudi za vse ostale pijače
in tudi za čas po vrstju. Cena prašku
za 300 litrov je: RM 1.50, po pošti 1 RM
več. K vsaki pošiljki je priloženo na-
tančno navodilo. Naroča se pri J.
PUTSCHKO, zastopnik, Marburg (Drau),
Triesterstraße 57. Za okraj Luttenberg
se dobi v trgovini Šentschar u. Sohn,
Luttenberg. 765

Prevode potrjene iz vseh jezi-
kov Vam preskrbi Fa-
milienforschungs-Institut, Graz, Grieskai 60,
telefon 67-95. 687

OGLAŠUJTE!

DER CHEF DER ZIVILVERWALTUNG IN DER UNTERSTEIERMARK
Der Beauftragte für Ernährung und Landwirtschaft

U/LE. M 1/12-1941

Graz, den 24. November 1941.

Razglas

Že večkrat se je opazilo, da se pri nakupu živil po trgovinah oddajajo
samo ločeni odrezki brez matične živilske nakaznice ali karte. To postopanje
nasprotuje predpisom in izvršnim navodilom odredbe ze dne 23. maja 1941
o gospodarjenju z živili — odredbeni in uradni list št. 17, stran 113 —,
ki izrecno govornjo, da so poedini odrezki živilskih nakaznic veljavni le
v zvezi z matičnim delom nakaznice.

Pri nakupu živil je torej treba trgovcu predložiti živilske nakaznice
in ne samo od iste že odvojene odrezke. V primerih nasprotnega postopanja
se bo na podlagi § 8 odredbe o gospodarjenju z živili z dne 23. maja 1941
— odredbeni in uradni list št. 17, stran 111 — napram kupcu in delincu
kazensko postopalo. 760

Im Auftrag:
gez. Dr. A r t n e r.

ARBEITSAMT CILLI

G. Z.: la 1315/A.

Cilli, den 27. November 1941.

Razglas

Arbeitsamt Cilli (urad dela) je dne 1. decembra 1941 v Praßberg-u
številka 88 otvoril svojo podružnico.

Uradni okraj te podružnice obsega nižje navedene velike občine
vključno krajev, ki spadajo k istim in sicer:

Leutsch, Laufen im Sanntal, Oberburg, Franz, Oppendorf, Rietz im
Sanntal, Praßberg, Pakenstein, Schönstein in der Steiermark, Wöllan
in Fraßlaur.

Prebivalstvo naštetih občin se ima odslej v vseh na urad dela se
odnosečih zadevah obračati na to podružnico, ki nosi uradni naziv »Neben-
stelle Praßberg des Arbeitsamtes Cilli in Praßberge. 743

Der Leiter des Arbeitsamtes Cilli:
T a n z e r.